شهادت امام جعفرصادق(ع) را تسلیت می‌گوییم
رحلت بنیان‌گذار کبیر انقلاب اسلامی، امام خمینی (ره) را تسلیت می‌گوییم
اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)
صمت
صنعت معدن تجارت
پنجشنبه
• ۱۳ خرداد ۱۴۰۰
• ۲۲ شوال ۱۴۴۲
• ۳ ژوئن ۲۰۲۱
• سال سی‌ویکم دوره جدید شماره ۱۸۰۵ • پیاپی ۳۱۲۳ • ۸ صفحه • قیمت: ۲۰۰۰ تومان
www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

صنعت و معدن زیر ذره بین آمار

براساس آمار سال گذشته تعداد ۳۶۲ شرکت و واحد تولیدی از بین یک‌هزار و ۱۱۰ واحد اصلی بخش صنعت و معدن موفق شدند رشد ۲۰ تا بیش از ۱۰۰ درصدی در تولید محصولات خود در مقایسه با سال ۹۸ را به ثبت برسانند. برهمین اساس، معاون طرح و برنامه وزیر صنعت، معدن و تجارت با اشاره به آمار تولید فروردین‌ماه سال ۱۴۰۰ گفته، میزان تولید ۳۲ محصول اصلی و منتخب بخش صنعت و معدن نسبت به مدت مشابه پارسال روند مثبت و افزایشی داشته است.
۸

سرمقاله

بازمهندسی ضوابط مخل تولید ۲
چهره

تعطیلی خودروسازان بعید نیست ۲
یادداشت‌ها

دو اولویت مهم اقتصاد ۲

اما واگرهای خودروهای دوگانه‌سوز ۲

پیشنهاداتی برای بازگشت رونق به بورس ۸
گفت‌وگو

تاوان آزمون و خطای دیروز را می‌دهیم ۳
گزارش روز
ازسرگیری معاملات شبانه در بازار ارز
بازار ارز بیشتر از دو هفته است که نوسانات قیمتی رو به رشدی را تجربه می‌کند. براساس اخبار منتشر شده صف خرید ارز در سامانه نیما وجود ندارد و برای عرضه‌هایی که در این بازار انجام می‌شود نیزخریداری مشاهده نمی‌شود. ۸

اجرای مصوبات سه‌گانه مالیات‌های بخش مسکن

سوداگری به خط پایان رسید

مجلس یازدهم که اخیر اجلاسیه اول خود را به پایان رسانده، در آستانه آغاز اجلاسیه دوم با کلیات طرح مالیات بر عایدی سرمایه موافقت کرده است. براین‌اساس نمایندگان مجلس شورای اسلامی پایه مالیاتی که سال‌هاست از سوی کارشناسان بر تصویب آن تأکید می‌شود را مصوب کردند.بسیاری از کارشناسان اقتصادی معتقدند پایه مالیاتی مصوب اخیر می‌تواند دست دلالان و سوداگران را از بازارهای پنج گانه املاک، خودرو، سهام، ارز و سکه کوتاه کرده و سرمایه‌های سرگردان را از دلالی و سفته بازی به سمت تولید و فعالیت‌های مولد منتقل کند. براین اساس نمایندگان مجلس شورای اسلامی در نشست علنی چهارشنبه گذشته با طرح قانون مالیات بر عایدی سرمایه موافقت کردند که همچنان با نظرات موافق و مخالف بسیاری همراه است.
۷

جزئیات ممنوعیت تردد بین استانی از ۱۲ تا ۱۷ خرداد

اگر سفر بروید، جریمه می‌شوید
۲

فراخوان مناقصه عمومی (نوبت دوم)
اجرای پروژه
آماده‌سازی معابر سایت خدماتی شهرک‌صنعتی عطار
شرکت شهرکهای صنعتی خراسان رضوی
شناسه ۱۱۴۳۸۲۱
شرح در صفحه ۶

سازمان آگهی ها
۸۸ ۷۲۲ ۷۳۳

صمت صنعت معدن تجارت
ویژه نامه روز صنعت معدن
قوانین نخ نما
6 26 817 1400
ویژه نامه سراسری صمت به مناسبت روز صنعت و معدن منتشر خواهد شد
تاریخ انتشار: ۱۰ تیرماه
تلفن مرکز آگهی ها ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲
آدرس: خیابان قائم مقام فراهانی، کوچه آزادگان، پلاک ۲۶

PLANEX 2021
کنفرانس بین المللی بررسی صنعت فولاد و مواد اولیه
۲۵ الی ۲۶ آبان ۱۴۰۰
مرکز همایش‌های بین المللی جزیره کیش
metallurgyonline
+989120295792
CEO@RASTAK-EXPO.COM
Steel Supply Chain in Focus
Kish Free Zone Conference Center
Nov 16 - 17, 2021
Organizer : Rastak padvision Company
members of the Planex2021 Policy Council :
Mr. Walter P. Schroeder
Mr. Mojtaba Khojasteh
Mr. Tang Fei
Dr. Mostafa Sabzevari
Dr. Maedeh Mazinani
Mr. Mehdi Sarlak
Mr. Masoud Abdeyazdan
www.planexevent.com
Info@planexevent.com
Tel: +98 2188346455-7

سرمقاله

بازمهندسی ضوابط مخل تولید

امیرعباس فیضی
کارشناس اقتصاد

امسال با شعار «تولید، پشتیبانی‌ها، مانع‌زدایی‌ها» آغاز شد. برای تحقق شعار سال ۱۴۰۰ در نخستین اقـدام بازمهندسـی و تحـول در سـاختار فعلـی اقتصاد به‌ویـژه حوزه‌های اثرگذار در تولید اسـت که می‌توانـد با تبیین نقش سـازمان‌های نظارتی در دو حـوزه نظارت و قیمت‌گذاری مورد بررسـی قرار گیـرد. در بعدی کلان‌تر ایـن هدف به‌منظور تحقق اهداف موردنظر در اسـناد بالادستی نظام از جمله سیاسـت‌های اقتصـاد مقاومتی و بیانیه گام دوم انقلاب دنبال می‌شود.

در این بین برنامه‌ریزی یک رکن استراتژیک در روندهای اقتصادی به‌شمار می‌رود؛ بر همین اساس در اجرای راهبرد پشـتیبانی و مانع‌زدایی از تولید نیز باید در گام نخست آسیب‌شناسی ساختار فعلی در حوزه اجرا و تدوین قوانین و مقررات برای حذف موانع و ضوابط مخل تولید موردتوجه قرار گیرد.

از سوی دیگر؛ امروزه سیر تحولات فضای اقتصاد همواره با آخرین دستاوردهای دانش علمی همگام بـوده و به‌طبع بـروزآوری قوانین در بخش نظارت و قیمت‌گـذاری می‌توانـد رابطـه‌ای تنگاتنـگ با پشتیبانی از تولید داشته باشد.

در همیـن حـال توجه نکردن به این مسـئله و ادامه اعمال سیاست‌های منسوخ گذشته، علاوه بر محدود کردن توان رقابت‌پذیری تولید، موجب بروز رانت بین تولید و واردات نیز خواهد شـد؛ بنابراین سـرعت بکارگیری و اجرای سیاست‌های مربوط به تولید از سـوی نهادهای نظارتـی، در صورت نبود همخوانی با سـرعت تحولات علمی می‌تواند نقش معکوسی را ایفا کند.

چنانچـه پیش از این نیز مسـئله تولید به‌عنوان یکی از شاخص‌های اقتصادی مطرح شده اما با تامل در شعار سال دست‌اندرکاران و سیاست‌گذاران باید مسئله تولید را به‌عنوان یک دکترین بازدارندگی در برابر تهدیدات دشـمنان و اهرم خنثی‌سازی اثرات تحریم‌های ظالمانه مورد توجه قرار دهند.

ایـن موضـوع بایـد به‌مثابه یک کشـتی نجات برای رسـیدن به سـاحل آرامش در روزگار بسیار پرتلاطم امروزی مـورد توجه قرار گیرد. باتوجه به اینکه مخاطب اصلی شـعار امسال وزارت صنعت، معدن و تجارت اسـت، در این برهه حسـاس یکی از اصلی‌ترین دغدغه‌های مسـئولان و برنامه‌ریزان حوزه پشـتیبانی از تولید مشـخصا وزارت یادشده بوده که می‌تواند با بکارگیری سـایر دسـتگاه‌های مرتبـط به‌عنـوان لکوموتیو و موتـور محرکه برای دستیابی به جهش تولید نقش‌آفرینی کند.

درحال‌حاضـر عـدم بکارگیـری سیاسـت‌های کارآمـد در حوزه قیمت‌گـذاری و نظارت و فقدان مدل‌هـای قیمت‌گذاری متنـوع و انعطاف‌پذیر که بتواند در شـرایط مختلف اقتصـادی حقوق بحق تولیدکننـدگان را تامین کند، یـک خلأ بزرگ در سیاسـت‌های فعلی سـازمان‌های نظارتی بوده که توجه به بازمهندسـی ضوابـط و مقررات این حوزه را نمایان می‌سازد.

این سیاسـت به‌عنوان پشتیبانی کارآمد و عاملی بـرای حذف مانع بـزرگ در راسـتای کاهش نرخ تمام‌شـده کالاهای تولید داخلی قلمداد شـده که در رقابت‌پذیر کردن نرخ تمام‌شده تولیدات داخلی بـا کالاهای وارداتی نقـش تعیین‌کننده‌ای خواهد داشـت. البته برای اثبات و تشریح این ادعا حذف موانع ضابطه‌ای که درحال‌حاضر توسط سازمان‌های نظارتی اجرا می‌شود، ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است.

اکنـون اجرای برخـی مقررات دولتـی در قالب ضوابـط قیمت‌گـذاری کالاهـای تولیـد داخلی و وارداتی، شـرایط را به‌گونـه‌ای پیش برده که کلیه هزینه‌هـای مربـوط به نـرخ تمام‌شـده کالاهای وارداتـی، بـدون هیچ‌گونه ممیزی مـورد پذیرش قـرار دارد، ایـن در حالی اسـت که متاسـفانه در ضوابط قیمت‌گـذاری کالاهای تولید داخلی برخی هزینه‌هـای مربوط به نـرخ تمام‌شـده کالا مورد ممیزی قرار گرفتـه و این موضوع نه‌تنها یک مانع برای تولید داخلی اسـت، بلکـه یک بی‌عدالتی در حق تولیدکنندگان محسوب می‌شود.

انتظار می‌رود شـرایط به‌گونه‌ای پیش برود که با اولویت نظرات و پیشـنهادهای کارشناسی، زمینه لازم بـرای تحقق آرمان‌های شـعار سـال با هدف تحقـق جهش تولید مهیا شـود. از سـوی دیگر با نزدیک شـدن به زمان انتخابات و تغییر سکانداران اقتصادی کشـور انتظار می‌رود با هر یک از طرفین و کاندیداهای کرسـی ریاسـت جمهـوری با ارایه راهکارها و برنامه‌های عملیاتی کشـور را به سمت تحقق رونق تولید، پشتیبانی برای حمایت از تولید و در نهایـت مانع‌زدایی از مسـیر موفقیت سـوق دهند. بدون شـک موفقیت در این مسیر مستلزم ارایـه برنامه هـای بدور از شـعارزدگی و عملیاتی است.

مدیرکل صنایع حمل‌ونقل وزارت صنعت، معدن و تجارت:

تعطیلی خودروسازان بعید نیست

مدیـرکل صنایع حمل‌ونقل وزارت صنعت، معدن و تجارت اظهارکرد: برعکس اتفاقی که در دنیا می‌افتد و خودروسـازان دنیا خود را تجهیز می‌کنند، صنعت خودرو در کشور در حال آب شدن است و فعالیت‌ها توسعه‌ای خودروسازی خود را فدا می‌کنیم. فروش کالا به حداقل نرخ تمام شـده حق هر بنگاه اقتصادی است که متاسفانه نادیده گرفته شد.

سهیل معمارباشی در گفت‌وگو با خبرنگار اقتصادی ایلنا در مورد پیشـنهاد خودروسازان برای قیمت‌گذاری خودرو اظهار کرد: پیشنهاد خودروسازان همان پیشنهادی است که وزارت صنعت، معدن و تجارت در بسته جهش تولیدی خود در سال گذشـته ارائه داد. حداقل درخواسـت این است که خودروها به دو دسـته تقسیم شوند؛ یک دسته خودروهایی که مصرف عامه و تیراژ بالا دارند باشـد که این دسته را کماکان شورای رقابت قیمت‌گذاری کند و زیان آن نیز مورد قبول شرکت‌های خودروسـازی قرار می‌گیرد و بر اساس برنامه اعلامی تولید و عرضه می‌کنند. دسـته دیگر خودروهایـی که بخش خاصی از بـازار را مورد هدف قرار می‌دهنـد و نرخ بالاتری دارند که هیات مدیره شـرکت‌ها به استناد ضوابط قیمت‌گذاری هیات تعیین و تثبیت، نرخ را مشخص کنند و در بازار به فروش برسانند.

وی افزود: خودروسـازان از این طریق می‌توانند بخشـی از زیان خودروهای عمومی خود را پوشش دهند. با احتسـاب‌هایی که سـال گذشته داشتیم نمی‌توانستند با این کار همه زیان را پوشش دهند ولی تا حد زیادی می‌تواند این کار را کند. این طرح هرگز اجرایی نشـد و الان درخواست خودروسازان این است که این اتفاق رخ دهد.

معمارباشـی تصریح کرد: البته شرکت‌های خودروساز نباید محصـولات خود را با زیان بفروشـند. هیچ یک از محصولات شرکت خودروسازی نباید با زیان به فروش برسد، ما باید این موضوع را باید بپذیریم که در شرایطی تولید می‌کنیم که نرخ مـواد اولیه افزایش نرخ پیدا کرده و متناسـب با این افزایش نرخ مـواد اولیه مانند ورق، پتروشـیمی، فولادهای آلیاژی و موارد دیگر باید خودرو هم افزایش نرخ پیدا کند.

وی خاطرنشـان کرد: هـر خودرویی که نرخ آن براسـاس تصمیم شـورای رقابتی باشـد حتما تامین منابع مالی برای زنجیره تامین این بخش از خودروها دچار اشـکال خواهد شـد چراکـه به هر ترتیب خـودرو زیان‌ده اسـت. به تبع این موضوع تامین‌کنندگان قطعات خودروها نمی‌توانند پول قطعـات خود را به موقع دریافـت کنند. این موضوع بر کیفیت قطعات تاثیر خواهد گذاشت و تیراژ تولید کاهش یافت. بنابراین فضای کسب‌وکار اجازه تولید خودروی با کیفیت و در تیراژ متناسـب و مورد نیاز بازار را به خودروسـاز نخواهند داد. خودروسـازها به میزانـی که پول دریافـت می‌کنند به کیفیـت خواهند پرداخت؛ اینها واقعیت‌های فضای کسـب و کار است.

مدیـرکل صنایع حمل‌ونقل وزارت صنعت، معدن و تجارت بیان کرد: پیشـنهاد ما این اسـت که شرکت‌های خودروساز، بـا توجه به افزایـش نرخ مواد اولیه بتواننـد محصولات خود را افزایـش بدهنـد و خودرو را دسـت کم با نرخ تمام شـده به بازار عرضه کنند. وی در پاسـخ به سـوالی در مورد امکان عملی شـدن این طرح گفت: اینکه چقدر این پیشنهاد امکان عملی شـدن دارد به این بسـتگی دارد که تصمیم‌گیرندگان چقدر در این مورد جدی باشـند. برعکس اتفاقی که در دنیا می‌افتد و خودروسـازان دنیا خود را تجهیز می‌کنند، صنعت خودرو در کشور در حال آب شدن است و فعالیت‌ها توسعه‌ای خودروسـازی خود را فدا می‌کنیم. فروش کالا به حداقل نرخ تمام شـده حق هر بنگاه اقتصادی است که متاسفانه نادیده گرفتـه شـد. وی تصریح کـرد: اگر در این مـورد فکر جدی نشود، هیچ گریزی از اینکه صنعت خودرو آسیب جدی ببیند نیست. احتمال تعطیلی گسـترده خودروسازان به هیچ وجه بعید نیسـت. ما در جلسات مختلف این نکات را یادآور شدیم اما بحث‌های دیگری مطرح اسـت که با وجود آنکه درسـت اسـت اما به نظر می‌رسـد الان زمان آن نیسـت. برای مثال اینکه خـودرو بنزین کمی مصرف کند؛ موضوعاتی هسـتند کـه در طی زمان بایـد برنامه‌ریزی کرد امـا آنچه الان برای خودروسازان واجب است تکلیف نرخ خودروها مشخص شود. اگر این مشخص نشود عقبگرد بسیار زیادی در صنعت خودرو خواهیم داشـت، همین اتفاق به صورت تدریجی در حال رخ دادن است. امیدوار هستیم که برای تعیین درست نرخ فروش خودرو گرفته شود.

جزئیات ممنوعیت تردد بین استانی از ۱۲ تا ۱۷ خرداد

اگر سفر بروید، جریمه می‌شوید

براسـاس مصوبه ستاد ملی کرونا، تردد بین اسـتانی از سـاعت ۱۲ ظهر چهارشنبه (۱۲ خـرداد) تا ۱۲ ظهـر دوشـنبه (۱۷خرداد)، ممنـوع اسـت. بـه گفتـه رئیس‌جمهوری و سـخنگوی سـتاد ملـی مقابله بـا کرونا این مصوبه در سراسـر کشور اجرا می‌شود و ربطی به رنگ‌بندی شهرها ندارد و برای متخلفان نیز جرایمی در نظر گرفته شـده اسـت. بر اساس مصوبـه سـتاد ملی مقابله با کرونـا، به دنبال ممنوعیت تردد بین استانی اتخاذ شده، جرایم یـک میلیونی برای تردد در شـهرهای قرمز و ۵۰۰ هـزار تومانی برای شـهرهای نارنجی و زرد برقرار اسـت. یعنی سـفر کردن در تمام شـهرهای نارنجی، زرد و قرمز ممنوع اسـت، سـفر کمتر، تجمع کمتـر و جابه‌جایی کمتر، در کنترل بیماری بسیار موثر است.

▣ اعلام جزئیات ممنوعیت سفر

جانشـین پلیـس راهـور ناجـا جزییـات ممنوعیـت سـفر در تعطیـلات پیـش رو و میـزان جریمه‌های پیش‌بینی شـده را اعلام کرد.سـردار سـید تیمور حسـینی جانشین پلیـس راهـور ناجـا در گفت‌وگـو بـا فارس درمـورد مصوبات ابلاغی سـتاد ملی مقابله با کرونـا مبنی بر محدودیت سـفر در تعطیلات پیش رو اظهارکرد: بنا بر مصوبات سـتاد ملی مقابلـه بـا کرونا و ابلاغ به پلیـس راهور تردد از سـاعت ۱۲ روز چهارشـنبه ۱۲ خرداد ماه تـا ۱۲ روز دوشـنبه ۱۷ خرداد مـاه به همه اسـتان‌ها با رنگ بندی قرمـز، نارنجی و زرد ممنوع است. بر این اساس خروج خودروهای بومی از اسـتان‌ها با رنگبنـدی قرمز، نارنجی و زرد ممنـوع بـوده و ورود خودروها با پلاک غیر بومی نیز به اسـتان‌ها ممنوع اسـت. وی گفـت: علاوه بر تیم‌های پلیس راه و راهور که در ورودی و خروجـی اسـتان‌ها و همچنیـن در جاده‌ها مسـتقر هستند دوربین‌های ثبت تخلـف نیز تردد غیر مجـاز خودروها را ثبت و اعمـال قانـون می‌کنند.سـردار حسـینی خاطرنشـان کرد: جریمه تردد به شـهرهای قرمـز یک میلیون تومان و شـهرهای نارنجی و زرد ۵۰۰ هزار تومان پیش‌بینی شـده است. جانشـین پلیس راهـور ناجا گفت: ممنوعیت تردد شـبانه از سـاعت ۲۲ تا ۳ به قوت خود باقی اسـت. این مقام مسـئول ضمن تشریح محدودیت‌های بین اسـتانی در ایام تعطیلات نیمـه خرداد، از در نظـر گرفتن جرایم ۵۰۰ هـزار تا یک میلیون تومانی بـرای متخلفان، خبر داد.

▣ وزارت کشـور مسـئول پیگیـری است

دبیـر قـرارگاه عملیاتی مقابله بـا کرونا نیز در نامـه‌ای به وزیر فرهنگ و ارشـاد اسـلامی، فرمانده نیروی انتظامی و رییس سـازمان صدا و سـیما، خواستار اجرای بند ۱ مصوبات هفتاد و یکمین جلسـه سـتاد ملی مدیریـت کرونا، دربـاره ممنوعیت سـفرهای بین اسـتانی در تعطیلات نیمه خرداد شـد. بـه گزارش پایگاه اطلاع رسانی وزارت کشور، بابک دین پرست با ارسال نامه‌ای به وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، فرمانـده نیـروی انتظامی جمهوری اسـلامی ایران و رییس سـازمان صدا و سـیما با اشـاره به ممنوعیت سفرهای بین استانی درتعطیلات نیمه خـرداد، آورده اسـت: در بند ۱ مصوبات آخرین جلسه ستاد ملی مدیریت بیماری کرونا در روز شـنبه مورخ ۸ خرداد ماه جاری، عنوان شـد با توجه به شرایط شـکننده کشور بعد از گذر از پیک چهارم و افزایش شـاخص بستری در برخی از اسـتان‌های جنوبـی و پیش بینی رشد مسـافرت در روزهای تعطیل نیمه خرداد مـاه، با درنظر گرفتـن فاصله زمانی کمتر از دو هفته به انتخابات آتی، موضوع بررسـی و مقرر شد که سفرهای بین استانی از ساعت ۱۲ ظهر روز چهارشنبه ۱۲-۳-۱۴۰۰، لغایت ساعت ۱۲ ظهر روز دوشـنبه مورخ ۱۷-۳-۱۴۰۰ ممنوع بـدون توجه بـه رنگ بندی ها ممنوع اسـت. وی ادامـه داد: همچنین برابر طرح هوشـمند، مدیریت محدودیت‌ها بـرای ورود خودروهای غیربومی به شهرهای قرمز و نارنجی جریمه ها اعمال خواهد شـد و برای شهرهای زرد، صرفاً درطـول این بازه زمانی نیـز جریمه ۵۰۰ هزار تومانی برای یک‌بار اعمال می‌شود.براساس نامه دبیر قـرارگاه عملیاتی مقابله بـا کرونا، نیروی انتظامی موظف اسـت، نسبت به اتخاذ تدابیر و تمهیـدات لازم برای تحقق این مصوبه اقدامات ضـروری را اجرایی کند. کمیته اطلاع رسـانی سـتاد ملی (وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی) با همکاری صدا و سـیما هم باید نسبت به اطلاع رسانی تصمیمات اتخاذ شده اقدام کند.

سخن پایانی

در شـرایطی که ممنوعیت‌های جدیدی از سـوی ستاد ملی مقابله با کرونا برای تعطیلات پیش‌رو اعلام شده است، باید دید این مصوبه به درسـتی اجرایی خواهد شـد و تاثیری در کاهش سـفرهای جاده‌ای مردم خواهد داشت؟ با توجه به اینکه چنین ممنوعیت‌هایی در ماه‌های اخیر نیز ابلاغ شده اما چندان جدی گرفته نشده بود، باید دید آیا کنترل ورودی و خروجی استان‌ها و سفرهای جاده‌ای مردم تشدید خواهد شد و این مصوبه باعث می‌شـود سـفرهای بین‌شـهری کاهش پیدا کند یا مانند چند ممنوعیـت اخیـر تاثیری روی تردد وسـایل نقلیه مختلف که عمده آن‌ها خودروهای شـخصی است، نمی‌گذارد. در ماه‌های گذشته نیز مسئولان دستگاه‌های مختلف نسبت به رعایت این پروتکل‌ها به مردم هشـدار داده و توصیه‌هایی کرده بودند. اما دوربین‌هـای نظارت تصویری محورهـای مواصلاتی مختلف و آمارهای منتشـر شـده از سـوی مرکز مدیریت راه‌های کشور نشـان می‌داد ترافیک سـنگینی در روزهای ابتدایی و انتهایی ممنوعیـت در جاده‌های کشـور به وجود آمـده و این ترافیک یعنی نتنها کنترل عبور و مرور تشـدید نشـده است بلکه مردم هم توجه چندانی به این ممنوعیت‌ها نداشته‌اند. حالا باید دید برای اعمال ممنوعیت‌های تردد پنج روزه پیش‌رو آیا سختگیری بیشتری از سوی متولیان و دستگاه‌های مسئول صورت خواهد گرفت و باعث می‌شود تردد وسایل نقلیه مختلف در محورهای مواصلاتـی کشـور به صورت میانگین به کمتـر از یک میلیون وسـلیه نقلیه در روز برسـد یا آنکه تغییری در سـفر خودرویی مردم ایجاد نخواهد شد.

حاشیه‌های تامین شیر خشک در بازار

هفته گذشـته رئیس انجمن تولیدکنندگان شیرخشـک نوزاد اعلام کرد، موجودی برخی کارخانه‌های شیرخشـک نوزاد تـا ۲ ماه دیگر به اتمام می‌رسـد، این خبر بـه این دلیل که بنابه اعلام وزارت بهداشـت ۵۰ درصد نوزادان به جای شـیر مادر سـالانه ۲۰ میلیون قوطی شیرخشک مصرف می‌کنند، نگرانی‌هایی ایجاد کرد. این درحالی اسـت برخی از اصناف حوزه شـیر خشـک کمبود شیرخشـک نوزاد را رد می‌کننـد و می‌گویند تمـام زمینه‌های تولید شیرخشـک نوزاد در کشور فراهم است و هیچ کمبودی وجود ندارد، حتی می‌گویند ۳۰ هزار تن شیرخشـک صنعتی در کشور دپو شده که شیرخشـک نوزاد هم می‌تواند تولیدی مشابه این داشـته باشـد. اما آنها زوایـای دیگری از کمبود شیرخشک بازگو می‌کنند و می‌گویند: هدف از طرح کمبود شیرخشـک نوزاد جذب ارز ۴۲۰۰ تومانی برای واردات اسـت که برای واردکنندگان جذابیت بیشتری دارد.

▣ کمبود شیرخشک داریم یا نداریم؟

ماجـرا از هفته گذشـته آغاز شـد. خبری منتشر شد که به کمبود شیر خشک در کشور هشـدار داده و ذخایر کشـور را بسیار ناکافی اعلام کرده بود.

هانـی تحویـل زاده رئیـس انجمـن تولیدکنندگان شیرخشـک نـوزاد در این باره گفـت: حدود ۶ ماه اسـت که تولیـد برخی از انواع شـیر خشـک متوقف شـده ، چـون ارز واردات به تولیدکنندگان تعلق نگرفته اسـت و اگر این رونـد ادامه پیدا کند، موجودی برخی کارخانه‌ها تا ۲ ماه دیگر به اتمام می‌رسد.

تحویل زاده با اشاره به اینکه بانک مرکزی و سـازمان غذا و دارو باید زودتر ارز شیر خشک نـوزاد را بدهنـد کـه بحرانی در ایـن زمینه ایجـاد نشـود، اضافه کـرد: ارز ترجیحی فقط شـامل تامین مـواد اولیه می‌شـود، در حالی که ملزومات بسـته بندی و قیمت قوطی، آزاد هسـت و قیمت‌ها کنترل نمی‌شـود و هر روز افزایش می‌یابد. همچنین سازمان حمایت نیز بـه دلیل اختصاص ارز ترجیحی به این بخش، قیمت نهایـی محصول را ثابت نگه داشـته و همین باعث شده است، شرکت‌ها با زیان دهی تولید کنند.

امـا در این میان سـایر انجمن‌هـای تولید کنندگان نظر متفاوتـی دارند و می‌گویند که هـدف از طرح چنیـن موضوعاتی بـه خاطر جذابیـت ارز ۴۲۰۰ تومانـی بـرای واردات اسـت، و گرنه زمینه‌های تولید شیرخشک در کشـور فراوان است. سـیاوش سلیمی انجمن تولیدکنندگان شیرخشک صنعتی کشور اعلام کرد که امکان تولید مواد اولیه شیرخشک نوزاد در داخل کشـور وجود دارد و برخی برای اخذ ارز دولتی، چنین مباحثی را مطرح می‌کنند و کارخانجات لبنی از مازاد مواد اولیه گلایه دارند و خریداری برای محصول آنها نیست.

وی بـا بیـان اینکـه بیـش از ۳۰ هزارتـن شیرخشک در کشور دپو شده است، افزود: روی صـادرات یک تریلی شیرخشـک، دولت ۴۰۰ میلیون تومـان مابه التفاوت دریافت می‌کند و کاهش نرخ ارز موجب شده که صادرات صرفه نداشـته باشد، ضمن اینکه کشورهای همسایه نیز وضعیت ما را رصد می‌کنند و می‌دانند که با مازاد مواجه هستیم، بنابراین خرید نمی‌کنند تا قیمت را پایین‌تر بیاورند.

▣ ارز ۴۲۰۰ تومانـی کمـاکان بـلای جان تولید

سیاسـت ارزپاشـی (تخصیـص ارز بـا نرخ ترجیحـی ۴۲۰۰ تومانـی) دولـت روحانی به اذعان کارشناسـان تولید کشـور را فلج کرده و باعث ایجاد رانت و فسـاد شـده اسـت و در این داستان شیرخشک هم آن طور که انجمن تولیدکنندگان شیرخشک صنعتی اعلام کرده، اشـتها برای دریافت ارز ترجیحی بیشتر دیده می‌شـود. کار به جایی رسـیده که رئیس کل بانک مرکزی دولت روحانی هم از این سیاست انتقـاد می‌کند و تلاش می‌کند دامن خود را از این سیاسـت پاک کند. عبدالناصر همتی که حالا کاندیدای ریاسـت جمهوری ۱۴۰۰ شده شـب گذشـته در برنامه تلویزیونـی تبلیغاتی خـود از اختصـاص ارز ۴۲۰۰ تومانـی برای واردات کالاهـا انتقـاد کرد و گفـت: از همان ابتـدای ورودم به دولت با اختصـاص این ارز مخالف بودم، اما رئیس دولت نظر من را قبول نکرد، بالاخره ایشـان هم ملاحظات خودشان را داشـتند و نگران بودند که افزایش قیمت‌ها باعث شـود، عده‌ای بـه خیابانهـا بریزند. وی گفت: ارز ۴۲۰۰ تومانی باعث دو نرخی شـدن و ایجاد فسـاد و رانت در کشور می‌شود و اصلا به نفع بخش تولید نیست.

▣ سخن پایانی

سیاسـت‌های ارزی که می تواند پشـتوانه خوبـی بـرای تولید باشـد در دولت روحانی مسـیر نادرسـتی را پیش رفت، ارزپاشـی با وجود مخالفت کارشناسـان بلای جان تولید شـد و باعث ایجاد فسـاد در کشـور شد، به طوری که به گفته رئیس سابق بانک مرکزی کالاهایی که با ارز ۴۲۰۰ تومانی وارد شدند، میانگین تورم بیشـتری نسـبت به سایرین داشتند. سـالانه ۴,۵ میلیارد دلار ارز دولتی برای واردات خوراک دام پرداخت شـد، اما در عـوض این کالاها به ۵ برابـر قیمت مصوب دولتی به دست تولید کننده رسید و ارزپاشی همینطـور ادامـه یافت، به طوری که سـال گذشـته رقم تخصیص ارز دولتی ۱۱ میلیارد دلار و سال قبل‌تر از آن ۱۴ میلیارد دلار بود.

نظرگاه

دو اولویت مهم اقتصاد

محمد طبیبیان -استاد اقتصاد: تحریم‌های اقتصادی و FATF دو موضـوع کاملاً بهم پیوسـته هسـتند و هر دولتـی که می‌خواهـد برای کشـور و ملـت کار کند باید از تحریم‌ها خارج و همچنین بـه ترتیبات بین‌المللی ملحق شـود، بنابراین این دو مـورد اولویتی بـر یکدیگر ندارند. هرچنـد نظر بنده شـاید آرمانی و حریف مسائل پشـت پرده نباشد اما این فرآیند لازم است طی و هر دو مورد حل شوند.

بنابرایـن هیچ جای تردید و صحبتی در پیوسـتن بـه این ترتیب بین‌المللی وجود نـدارد، درحال‌حاضر حـدود ۲۰۰ کشـور و منطقه حقوقی بجـز تعدادی معدود و انگشت شمار به این پیمان مالی پیوسته‌اند. بیـرون ماندن از قلمـروی ترتیب‌هـای بین‌المللی و جرگه سـایر کشورها برای ما زیان‌بار و پرهزینه است، از همیـن روی جای بحثی در پیوسـتن به FATF وجود ندارد. حالا عـده‌ای نمی‌خواهند آن را بپذیرند حرف دیگری است.

همچنین باید توجه داشـت شـاید پیوستن به این پیمان مالی ایده آل نباشـد، مثلاً ممکن است همین سـازمان ملل را احتمالا ایده‌آل ندانیم اما عضویت در آن بهتر از نبودن اسـت. افای تی اف هم یک ترتیب بین‌المللی اسـت و چون تقریبا همه کشـورها عضو آن هسـتند ما نیز باید بپیوندیم. شاید این موضوع منافع عـده‌ای را به خطـر می‌اندازد و مانع عضویت کشـور در آن می‌شـوند؛ به نوعـی زور منافع خاص بر منافع عموم می‌چربد.

بنابراین در این مورد عقل سـلیم حکم به پیوستن ایـران را می‌کنـد و حتی نیـاز به نظر کارشناسـی پیچیده هم ندارد. وقتی تقریبا همه کشـورها به یک ترتیب بین‌المللی پیوسـته‌اند، بیرون ماندن از آن کار اشتباهی است.

حتی بنده به یکی از سیاسـیون گفتم؛ فرض کنید همه کشورها داخل گودالی پریده‌اند، بهتر است ما نیز داخل این گودال باشیم تا بیرون آن.

بایـد بپذیریم بیرون مانـدن از جامعه جهانی برای کشـور و ملت زیانبار است.شـاید عده‌ای منافعی در نپیوسـتن به این پیمان مالی دارند کـه با اهرم‌های در دسـترس خود از آن دفاع می‌کننـد اما این گروه نمی‌تواننـد در زمینه منافع ملـی توجیه کنند. یعنی نپیوستن به FATF براساس منافع ملی قابل توجیه نیست و شاید پشت پرده آن بعدها مشخص شود.

درنهایـت بازهـم تاکیـد تحریم‌هـای اقتصادی و FATF دو موضوع کاملاً بهم پیوسـته هسـتند و هر دولتی که می‌خواهد برای کشـور و ملت کار کند باید از تحریم‌ها خـارج و همچنین به ترتیبات بین‌المللی ملحق شـود، بنابراین این دو مورد اولویتی بر یکدیگر ندارند.

هرچنـد نظر بنده شـاید آرمانی و حریف مسـائل پشـت پرده نباشد اما این فرآیند لازم است طی و هر دو مورد حل شوند.

کشور ما در مخمصه تحریم‌ها گیر افتاده که بسیار پرهزینه است، شاید رفع تحریم‌ها سال‌ها طول بکشد یعنی با برگزاری چند جلسه در یک اتاق موضوع حل نمی‌شود. کسانی که روزی این تحریم‌ها را کاغذ پاره می‌خواندند باید پاسخگو باشند.

بایـد تجربـه جامعـه بشـری را فرامـوش نکـرد، درحال‌حاضر برخـی از تحریم‌های ژاپن و آلمان پس از جنگ جهانی دوم هنوز پابرجاست، بنابراین فرآیند رفع تحریم‌ها و پیوسـتن به FATF مراحلی دارد که لازم است با تدبیر طی بشود.

گفت‌وگو

بررسی دلایل توسعه نیافتگی ایران در گفت‌وگوی صمت با سیدمحمد بحرینیان

تاوان آزمون و خطای دیروز را می‌دهیم

فاطمه امیر احمدی
editor@smtnews.ir

با توجه اینکه سال‌هاست کشور در بحث تحقق توسعه برنامه‌هایی تدوین کرده و چشم‌اندازهای مختلف دیده اما همچنان به‌عنوان کشور جهان سومی از ایران نام برده می‌شود. چرا؟ سیدمحمد بحرینیان، صنعتگر و پژوهشگر توسعه معتقد است، هنوز مفاهیم اساسی، تعیین ترتیب‌ها برای انجام آنها، پیش‌نیازها و سلسله مراتب ساختارها برای تصمیم‌گیری روشن را نمی‌دانیم و تجربه عملی و کاربردی درباره آنها نداریم. بیم آن می‌رود که به‌دلیل ضعف و عقب‌ماندگی در علوم، فنون و اقتصاد، این مفاهیم برای تصمیم‌گیران همچنان روشن نباشد. زمانی که مسیر طی شده کشورهای عقب‌مانده اما اکنون توسعه یافته را مورد بررسی قرار دهیم. به‌عنوان مثال، کره جنوبی یک موضوع اساسی یعنی «صنعت مدرن» را در چشم‌انداز خود برای حدود ۵۰ سال در نظر گرفت و بخش‌های مهم و پیشران موثر برای پیشرفت کشور انتخاب شد. اما ما ۲۶ حوزه را اولویت قرار دادیم که وضعیت موجود اقتصاد و صنعت بر آیند همین عملکرد است. در ادامه مشروح گفت‌وگوی صمت با سیدمحمد بحرینیان، صنعتگر و پژوهشگر توسعه را می‌خوانید.

عکس: صمت

هیچ کشوری نمی‌آید اینطور صنعت خودش را در مقابل سیل بنیان‌کن واردات رها کند. چه افتخاری است که ما اجازه بدهیم کارخانه‌هایمان تعطیل بشوند و کارگرهایمان بیکار شوند

◉ شما معتقدید در بحث توسعه کمیت جای کیفیت را گرفت و بیشتر روی راه‌اندازی واحدهای صنعتی و تولیدی تمرکز شد. در این‌باره توضیح می‌دهید؟

نخست تکلیف خود را روشن کنیم، مگر ما براساس برنامه، توسعه یافتیم؟ شاخص‌ها و ملاحظات بصری، نشان از اینکه این واژه به معنای واقعی در کشور ما حصول یافته باشد، ندارد. همین‌طور اگر جانمایی صنایع را روی نقشه ایران ترسیم کنیم که این کار را ما انجام داده‌ایم، بی‌عدالتی در جاگذاری کاملا و به‌عینه قابل مشاهده است.

در کشور ما تصور می‌شود توسعه اتفاقی حاصل خواهد شد - که نخواهد شد - و همچنین کاملا واضح است که شرایط اقتصادی فعلی کشورمان، برخلاف آنچه گفته شده و می‌شود، ماحصل اقدامات انجام‌شده - در بیش از یک سده گذشته - به‌قواره حجم عظیم منابعی که در اختیار کشور بوده، نیست. یکی از وجوه مهم مسبب چنین وضعیتی «درماندگی نظری» است. پیامد چنین خلائی، فروافتادن و تبعیت صرف از مسیر طراحی‌شده برای بهره‌کشی از کشورهایی عقب‌مانده دارای منابع ذی‌قیمت همچون ما بر اثر «مدرنیزاسیون بدون توسعه» است. ما از سال ۱۲۰۶ خورشیدی که قدم‌های اولیه برداشته شد، مدرنیزاسیون بدون توسعه داشتیم، یعنی قدم‌به‌قدم بعد از قرارداد ننگین ترکمانچای، از طریق مصرف، چشم‌مان به مدرنیزاسیون روشن شد و نه از طریق تولید. فرانسیس فوکویاما در کتاب خود «نظم و زوال سیاسی» با جزئیات و استنادات متعدد ثابت می‌کند که در این حالت «دموکراسی ظاهری» رخ می‌دهد و این گونه دموکراسی معمولا به فساد می‌انجامد. این وضعیت کاملا در کشورمان قابل مشاهده است. وی درباره چنین وضعیتی نکته قابل تامل دیگری را عنوان می‌کند: «شهرنشینی بیشتر از آنکه پیامد صنعتی شدن باشد، نتیجه جابه‌جایی تمامی اهالی روستاها به شهر بود، بنابراین گمانیشافت [گروه‌محوری] دست‌نخورده باقی ماند.» در کشورمان برخی گروه‌های قدرت که بر منابع جامعه [با عوام‌گرایی از مسیر حامی‌پروری و ویژه‌پروری] تسلط یافته‌اند، نابرابری‌های سنگین بین افراد جامعه و همچنین بی‌عدالتی در توسعه مناطق کشورمان را گسترش داده‌اند، که این خود می‌تواند ناشی از همین واقعیت ذکرشده فوکویاما باشد. به‌عبارتی، منافع گروهی بر منافع ملی ارجحیت یافته و دولت‌ها و مجالس قادر نشدند گزلشافت (جامعه‌محوری) را در کشورمان حکمفرما کنند که اگر شده بودند، اکنون توسعه یافته بودیم. برای پاسخ به این پرسش باید به نکته دیگر اشاره کنم. دکتر احمد سیف به نکته‌ای اشاره کرده‌اند که شیرازه صحبت من است: «شوربختی تاریخی ما در این بود که حتی روشنفکران ما هم در آن دوره، مقدمات تجدد و مدرنیته را خوب نفهمیده بودند و آن را با ساختمان‌سازی و راه‌سازی عوضی گرفته بودند.» این رویه اغلب کشورهای عقب‌مانده است. غلامحسین کرباسچی، شهردار سابق تهران هم در مصاحبه با ماهنامه تجارت فردا مورخ ۱۴دی ۱۳۹۲ نکات تامل‌برانگیزی را بیان کرده که نشان‌دهنده زمینه‌های به‌وجود آمده نابهنجاری‌های مهلک اجتماعی و فساد گسترش‌یافته و شهر سرطانی شده تهران و تسری اشتباهات رخ‌داده‌شده آن به شهرهای دیگر است. ریشه‌های عدم‌اهلیت برخی از اشغال‌کنندگان مناصب از آن عیان است: «نمی‌دانستیم برای حفظ این دستاوردها، ضمن معتقد و متعهد بودن، باید تخصص هم داشته باشیم.... اما خیلی از آنها متخصص نبودند. آنها با آزمون‌وخطا بنای رویه‌های غلطی را گذاشتند که کودک امروزی دارد تاوانش را می‌دهد.... اگر می‌خواهیم توسعه یافته باشیم، باید الفبای توسعه را بیاموزیم.... یکی از سوءتفاهم‌های موجود این نکته است که برخی خیابان قشنگ با نصب چراغ و دیگر جلوه‌های ظاهری را با توسعه اشتباه گرفته‌اند. درواقع برخی فکر می‌کنند با اجرای پروژه‌های مختلف می‌توان به توسعه رسید، غافل از آنکه توسعه یک فرآیند مستمر و دائمی است.» ریچارد بندیک، عضو گروه مشاوران دانشگاه هاروارد در ایران، در کتاب «تامین مالی صنعتی در ایران» حقایق جامعه ما را بر اثر علمی که داشت در خشت خام دید: «مستغلات که واجد تاریخی مملو از تجارب موفقیت‌آمیز بود، بر سرمایه‌گذاری صنعتی برتری دارد... عجیب است که سرمایه‌گذاری در حوزه مستغلات و زمین - در مقایسه با سرمایه‌گذاری صنعتی - از نگرانی‌ها درباره بی‌ثباتی سیاسی و اقتصادی آسیب کمتری دیده است.... مستغلات همچنان در آینده به‌عنوان گزینه بهتر نسبت به سرمایه‌گذاری صنعتی، باقی خواهد ماند....»

اندیشمندان شهیری درباره این نحوه عمل دولت‌ها در کشورهای توسعه‌نیافته و فساد جوامع (گروه‌محور) و چرایی آن نظر داده‌اند که در این مصاحبه جای بحث آن نیست. در کشورهای پیشرفته، دولت‌ها نقش کارآفرینی و هدایت فعالیت‌ها به سمت تولید کالاهای فناورانه و نوآور را ایفا می‌کنند و برعکس دولت‌ها در کشورهای عقب‌مانده به‌دلیل امکان جولان فساد و پنهان کردن ناکارآمدی‌ها و احتمالات دیگر، تمرکزشان بر موارد پنهان اما تبلیغی متمرکز می‌شود. به‌طور خلاصه، این مقوله مطرح است که در کشورهای [گروه‌محور] توسعه‌نیافته «دولت‌ها خیلی تمایل ندارند در فعالیت‌های توسعه‌ای جدیدی وارد شوند که محصول‌شان باید به بازار عرضه گردیده و به‌فروش رسند.» این عبارت از دانشمند شهیر توسعه، آلبرت هیرشمن بود. به‌عبارت دیگر، این گونه دولت‌ها برای تولید کالاهایی که روزانه مورد مصرف مردم آن کشور هستند، همچون خودرو، یخچال و فریزر، تلویزیون، تلفن همراه، تبلت، ماشین لباسشویی و... که در دایره قضاوت، نظارت و مشاهده عینی روزانه ملت‌شان قرار دارد، مشتاق به ورود و اعلام حمایت نیستند. زیرا افتضاح شکست‌شان آنها را سرافکنده کرده و امکان بسط فساد نیز کمتر است. درحالی که در کشورهای توسعه‌یافته مبتنی بر صنعت، دولت‌های [جامعه‌محور] برعکس عمل می‌کنند. برای روشن شدن موضوع چند مثال رخ داده را ذکر می‌کنم. اگر مثلا سد گتوند که هزاران میلیارد تومان و چندین میلیارد دلار هزینه آن شده، خراب شود، در مقابل قضاوت و مشاهده روزانه مردم نیست یا اگر در اتوبان‌های کشور چاله‌های عمیق ظاهر شود، در معرض مشاهده روزانه گروهی انبوه از ملت نیستند، یا اگر بر اثر سیل پل‌های تازه‌ساز فرو بریزد باز هم در معرض مشاهده عینی گروهی انبوه از ملت قرار ندارد. اما خرابی و عملکرد تلفن همراه، یخچال، تبلت، تلویزیون، ماشین لباسشویی و ظرفشویی هر روز در معرض قضاوت ملت برای عملکرد آنهاست و می‌تواند ناکارآمدی را کاملا عیان کند. همچنین بیم فساد در گونه فعالیت‌های قابل پنهان دسته اول، هزاران بار بیشتر از آن گونه فعالیت‌های صنعتی است. از سوی دیگر، امکان هزینه‌تراشی برای چندباره اصلاح کردن خرابی‌ها کاملا فراهم است و امکان توزیع منابع حاصل از فساد بین گروه‌های حامی‌پروری یا ویژه‌پروری شده کاملا زمینه داشته و در معرض مشاهده عینی ملت قرار ندارد. متاسفانه برخی از مسئولان در دولت‌ها یا برخی نمایندگان مجالس برای خرید محبوبیت، هر روز و هر هفته بدون اینکه همه ریشه‌ها را تحلیل و بیان کنند، شعارگونه نقدهایی که خود آنها باید مورد پرسش برای آنها قرار بگیرند را به صنعت به‌طور عام و بعد خودرو به‌طور خاص حواله کرده و هزینه‌های آن را بر صنایع یا بخش صنعت خودرو تحمیل می‌کنند. مثالی دیگر، بار و هزینه‌ای است که دولت‌ها یا مجالس، بدون اینکه «اصل تقدم درآمد بر هزینه» را رعایت و درنظر بگیرند، برای خرید محبوبیت و حامی‌پروری ویژه نسبت به بیمه گروهایی از جامعه اقدام می‌کنند و بار هزینه‌ای آن را مجلس در بودجه و به‌عناوین ظاهری بر دوش تامین اجتماعی می‌گذارد که ۷۰ درصد هزینه‌های آن برعهده بخش تولیدی و بخش خصوصی است. مدیران مسئول این سازمان نیز به آن تن می‌دهند. سپس هزینه آن تامین نمی‌شود و در نهایت تعدادی شرکت غیرمفید یا زیانده را تحمیل می‌کنند. در مجموع نکات مطرح‌شده و در بی‌برنامگی و فقر نظری، نحوه عمل این گونه دولت‌ها و مجالس (گروه‌محور)، منجر به شکل‌گیری «صنعت نارس» در کشور شده و بیش از ۸۰ درصد این صنایع در دسته‌بندی ۴ رده‌ای سازمان همکاری برای توسعه اقتصادی (OECD) در دو دسته فناوری متوسط پایین و فناوری پایین شکل گرفته‌اند. حتی اگر اغراق نباشد باید گفت ۹۲ درصد صنایع کشور در این دو سطح قرار دارند. زیرا چون کدهای آیسیک ملاک قرار می‌گیرد، برای نمونه تلویزیون‌سازی داریم، اما به واقع تلویزیون‌ساز نیستیم. در همین صنایع نیز تحت عناوین بزک‌شده‌ای مانند «رقابت» یا شعار مبارزه با «انحصار»، چنان کوتوله‌پروری حیرت‌انگیزی انجام‌شده که به‌جز ائتلاف منابع و فراهم کردن فرصت رانتخواری در لباس تولید، این رویه به حضور توانمند در بازار جهانی هم منجر نشده و اگر خوب به تحلیل برخی کالاهای صادراتی پرداخته شود، مشخص می‌شود، بسیاری از آنها یارانه‌ها یا منابع طبیعی مجانی را صادر می‌کنند.

گزارشی را در دفتر پژوهش‌های اقتصاد و توسعه اتاق مشهد به اتفاق همکاران در دست تهیه داریم که در این گزارش بخش‌هایی از جمله اینکه چه تعداد واحد ایجادشده و ترکیب آن با لیست منتشر شده بانک مرکزی درباره دریافت کنندگان ارز برای واردات چگونه است را آورده‌ایم که شرایط حزن‌آوری را شاهد خواهیم بود. مثلا ۱۴ کارخانه تولید تراکتور دارای پروانه بهره‌برداری یا فعال و ۳۲ واحد تولید تراکتور در دست اجرا، ۱۵۱ واحد تولید چیپس، پفک و اسنک دارای پروانه بهره‌برداری و ۱۱۳ واحد تولید همان محصولات در دست اجرا، ۸۰ واحد تولید روفرشی و گلیم ماشینی دارای پروانه بهره‌برداری و ۱۱۷ واحد تولید همین محصولات در دست اجرا، ۴۸ واحد تولید انواع شیرآلات بهداشتی و ۱۸ واحد تولید همین محصولات در دست اجرا، ۱۶۲ واحد تولید پتو دارای پروانه بهره‌برداری و ۵۲ واحد تولید همین محصول در دست اجرا! ما تاکنون حدود ۱۱۰ محصول را شناسایی و اطلاعات استخراج‌شده را تهیه کرده‌ایم که به‌زودی منتشر می‌شود. این موارد مشخص می‌کند که ما به‌درستی واژه رقابت را درک نکرده‌ایم. رقابت در سطح جهانی را به رقابت مخرب در داخل کشور تنزل داده‌ایم. این وضعیت مختص به صنعت نیست، بلکه در کشاورزی و... هم این گونه است. تولید سیب درختی یا مثلا در تعداد واحدهای دارای مجوز تولید مرغ گوشتی، یا حتی در بخش خدمات، تعداد شرکت‌های هواپیمایی یا تعداد بانک‌ها و موسسات اعتباری خصوصی نیز به چشم می‌خورد. به عینه قابل مشاهده است که باوجود این همه تعداد واحدها، قیمت‌ها نه‌تنها بر اثر «رقابت» کاهش نمی‌یابد، بلکه افزایش مزمن را شاهدیم و توان نظارت هم بر آنها وجود ندارد. مسئولان هم همواره تعداد کمی مجوزهای ایجاد واحدها و نه کیفی را به‌عنوان شاهکارهای مدیریتی یا عملکرد درخشان خود در تریبون‌ها به صورت مونولوگ (یک‌طرفه) تبلیغ می‌کنند، اما حاضر نیستند در گفت‌وگویی دوطرفه عیار واقعیت و توانایی و شایستگی برای منصبی را که اشغال کرده‌اند، در معرض قضاوت همگان بگذارند و در این جریان‌های عمدتا تبلیغی برای واحدهای تعطیل شده لب فرو می‌بندند. این واقعیت در گزارش‌های قوه قضاییه مشخص می‌شود که چه واحدهایی تعطیل شده‌اند. همچنین تحلیلی از کیفیت واحدهای ایجادی را ارائه نمی‌دهند. رابرت اتکینسون، اقتصاددان و استاد دانشگاه MIT، در سال ۲۰۱۸ میلادی (۱۳۹۷ خورشیدی) کتابی به‌نام «بزرگ زیباست» منتشر می‌کند و با ارائه مستندات فراوان «از کسب‌وکارهای کوچک اسطوره‌زدایی» روشن می‌شود که ما و بسیاری دیگر از کشورها، فهم درستی از کتاب «کوچک زیباست» ارنست شوماخر، که ارتباط بزرگ و کوچک را نشان داده، نداشته‌ایم. اتکینسون نشان می‌دهد چه بنگاه‌هایی از اشاعه ناقص «کوچک زیباست» بهره‌برداری کرده‌اند. ما هم به‌دلیل نابلدی اکنون در این چاله تعدد واحدهای غیراقتصادی و ناکارآمد گرفتار شده‌ایم. این وضعیت در اقتصاد و توسعه‌نیافتگی کشور، نشان می‌دهد برخی از کسانی که بر مسند اجرایی تصمیم‌گیری اقتصادی یا مسند قانون‌گذاری در اقتصاد نشسته‌اند، اهلیت حرفه‌ای نداشته‌اند. در دوره‌هایی که افراد تصمیم‌گیر در اقتصاد دارای اهلیت حرفه‌ای بوده‌اند، زیرساخت‌های خوبی در کشور فراهم شد. اگر امروز کشور می‌تواند با تمام محدودیت‌ها و مشکلات سرپا باشد، به‌واسطه کارهایی است که در آن دوره‌ها به‌لحاظ تصمیم‌های اساسی و زیربنایی برای صنایع واقعی و حیاتی انجام‌شده است.

◉ به نظر شما، بستن واحدهای صنعتی مازاد می‌تواند چاره‌ساز وضعیت فعلی صنایع باشد؟

اگر برنامه باشد و درماندگی نظری نباشد و اگر نخبگان منتخب باشند که مستقل از دو قوه مجریه و مقننه در اقتصاد تصمیم‌گیری کنند، برای حل مشکلات و برون‌رفت آنها، توسعه اقتصادی و اصلاح واحدهای صنعتی راه‌حل وجود دارد. مثالی از چین بزنم. براساس مستندات موجود حدود ۲ هزار واحد سیمان سال ۲۰۰۵ میلادی در چین فعالیت داشته‌اند. یک نهاد فراقوه‌ای تصمیم‌گیر در اقتصاد - که درست هم‌پای دولت و حزب کمونیست این کشور حرکت می‌کند، اما در اقتصاد مستقل تصمیم‌گیری می‌کند - عنوان کرد که فقط ۱۲ کارخانه دارای قابلیت بالا در تولید و بهره‌وری مورد حمایت قوی قرار می‌گیرند.

در مدت ۵ سال، میزان تولید چین دست‌کم حدود ۲ برابر و به فاصله ۱۰ سال حدود ۴ برابر اضافه شد بدون اینکه سرمایه‌گذاری جدید خیلی زیادی انجام‌شده باشد. یا به‌عنوان نمونه دولت چین، با اعزام نمایندگانی برای مذاکره و ترغیب استادی چینی‌الاصل که پس از ناآرامی‌های میدان تیان‌آن‌من به استرالیا مهاجرت کرده بود و با اینکه استاد دانشگاه بود، دارای تخصص برجسته‌ای در زمینه مورد نظر بود. با توجه به توانمندی‌های این فرد از وی می‌خواهند مسئولیت مدیریت ۸ کارخانه کنتورسازی برق را قبول کند. امروز چین کنتور هوشمند به تمام کشورهای جهان از جمله ایران صادر می‌کند و برای برندهای معتبر جهانی تولیدشان را در چین انجام می‌دهد. اما مسئله کشور ما این است که واقعیات را نمی‌خواهیم قبول کنیم یا نمی‌خواهند قبول کنند که وضعیت موجود ناخوشایند و خطرناک فعلی اقتصاد، به‌دلیل عدم اهلیت حرفه‌ای تصمیم‌گیران اقتصادی و نیز درماندگی نظری است.

◉ به ضعف و کمبود نظری در اقتصاد و توسعه اشاره می‌کنید، اما در ظاهر کشور نظریه‌پردازان زیادی دارد.

در کشور تحصیلکردگان بسیاری در حوزه‌های فنی و علوم اجتماعی وجود دارد، اما به‌دلیل درون‌زا نکردن آنها، عالم نداریم. در اقتصاد هم اقتصاددانده زیاد هست و زمانی که مقالات یا سخنان برخی از آنها را ملاحظه می‌کنیم، گویی نوبلیست‌های اقتصاد را هم قبول ندارند، اما مشکل اینجاست که اقتصاددان به آن نسبت خیلی کم داریم. بر اثر توسعه‌نیافتگی، استعدادهای فرزندان توانمند کشورمان در جهان کمتر مطرح می‌شود و متاسفانه بسیاری از دولت‌ها از وجود چنین گوهرهایی کمتر استفاده می‌کنند. مثلا در اقتصاد، اگر اغراق نباشد، تا جایی که به یاد می‌آورم، فقط پروفسور محمدهاشم پسران در جهان مطرح است. در سایر رشته‌ها هم دانشمندان نخبه فراوان داریم. اما می‌بینید که در چین، کره‌جنوبی و ژاپن توسعه‌یافته، چند نظریه‌پرداز و نخبه مطرح در جهان دارند. بر اثر توسعه‌یافتگی مبتنی بر صنعت، صدها تن مسئول مطرح در نهادهای جهانی مانند سازمان ملل، بانک جهانی، صندوق بین‌المللی پول و... از این کشورها وجود دارند که تربیت شده در کشورشان بوده و امکان بروز و عرضه خودشان را در صحنه جهانی، به‌دلیل اقتصاد نیرومندشان پیدا کرده‌اند. ممکن است برای مخاطب این پرسش پیش آید که پس ما نمی‌توانیم در امر توسعه کاری از پیش ببریم؟ خیر، قاطعانه می‌گویم که با توجه به وجود ذخیره دانایی موجود در داخل کشور و نخبگان بیرون کشور می‌توانیم کارهای بسیاری انجام دهیم. پروفسور محمد نقی‌زاده، استاد بازنشسته دانشگاه میجی که از وجود ایشان در اقتصاد ژاپن استفاده فراوان می‌برند، در مطالعات ارزشمندشان راز و رمز پیشرفت ژاپن را روشن کرده‌اند. ژاپن در دوره میجی به این درک رسید که چند سده از علوم و فنون و اقتصاد جهان عقب افتاده است. قبول داشتند که نمی‌دانند و بلد نیستند، در نتیجه حدود ۳ هزار کارشناس و مشاور به کشورشان دعوت کردند. به‌تدریج کارهای توسعه‌ای در کشورشان آغاز شد. تا جایی که مثلا موفق شدند در جنگ جهانی دوم هواپیما بسازند و سایر محصولات دیگر که می‌بینیم بازار جهانی را فتح کرده‌اند. آنها نخست صنعت را محور اساسی توسعه می‌دانستند و دوما روی صنایعی کار کردند که می‌دانستند چگونه آبشار فناوری را در کشورشان به جریان عظیم در می‌آورد. نیامدند همچون کشور ما، ۲۶ اولویت در صنعت تعیین کنند. معلوم است که معنای اولویت را هم درک نکرده‌ایم.

یادداشت

اماواگرهای خودروهای دوگانه‌سوز

عباس مجیدی‌نژاد / رئیس هیات‌مدیره انجمن مراکز معاینه فنی خودرو

امروزه برخی سازمان‌ها و نهادها برای کوچک کردن خود و کاستن از حجم کار درون یک مجموعه بخشی از امور را برون‌سپاری می‌کنند. برون‌سپاری، عبارت است از واگذاری تمام یا بخشی از مسئولیت‌های یک سازمان به یک گروه یا سازمان تخصصی در راستای کاهش هزینه و کسب امکان کیفیت برتر. برای تحقق کیفیت برتر مشارکت بخش خصوصی در فرآیندهای مختلف ضروری بوده و از توان این مشارکت می‌تواند در جذب موضوع‌هایی مانند سرمایه، نیروهای تخصصی و توان مدیریتی استفاده کرد. در تعریف برون‌سپاری گفته می‌شود؛ چنین امری در واقع در حکم تحولی بنیادی در ساختار سازمان‌های جهان فرداست. این بدان معناست که دیگر الزامی نیست سازمان‌های بزرگ به تشکیلاتی بدل شوند که تعداد زیادی افراد را در استخدام خود داشته باشند. این قبیل سازمان‌ها به تشکیلاتی تبدیل می‌شوند که به درآمدهای عالی و بهره‌وری بالا دست پیدا می‌کنند، زیرا تنها بر فعالیت‌هایی تمرکز می‌کنند که برای آنها ماموریت یافته‌اند. کارهایی را انجام می‌دهند که دقیقا به اهداف سازمانی آنها مربوط است. کارهایی را به خوبی می‌شناسند و به جزئیات آن آشنا هستند، باقی فعالیت‌های خدماتی این گونه سازمان‌ها به نهادهای بیرونی واگذار می‌شود. اما پنداری این معنا در سازمان‌های دولتی ایران به گونه دیگری تفسیر می‌شود. برون‌سپاری یعنی انتقال مسئولیت برای بهره‌برداری در مواقع ضروری به سازمان‌های بخش خصوصی برای یافتن مقصر. مصداق این معنا و تفسیر آن را در حوزه‌های گوناگون دولتی به وفور می‌توان یافت. یکی از موارد در تفسیر این معنا در خودروهای دوگانه‌سوز کشور انجام شده است و از یک طرح که می‌توانست راهکار مناسبی برای کاهش سوخت خودروهای بنزینی باشد به یک معضل اجتماعی تبدیل شده است. قدمت دوگانه‌سوز کردن خودروها را از سال ۵۴ با گاز L.P.G باید دانست. در دهه ۸۰ و با تخصیص بودجه اعتباری و حمایت دولتی این روند رشد بیشتری پیدا کرد. در این‌باره از وزارتخانه‌های مسئول می‌تواند به وزارت کشور، وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارت نفت اشاره کرد و از سازمان‌های متولی مسئول هم از سازمان استاندارد ملی ایران و سازمان ملی حفاظت از محیط‌زیست نام برد. با کمال تاسف هیچ‌یک از سازمان‌های مسئول برنامه از جایگاه مشخصی در این فرآیند برخوردار نیستند. برنامه‌ریزی نداشتن عاملی در راستای یک روند نادرست و بی‌ثباتی سازمانی شده است. این روند نادرست و بی‌ثباتی در سازمان متولی را باید در نبود دانش لازم و کافی در این سازمان‌ها جست‌وجو کرد که پیامدهای این بی‌مدیریتی را در بدو امر شهروندان و در ادامه سازمان‌های بخش خصوصی ذی‌نفع در فرآیند متحمل خواهند شد. این بی‌مسئولیت‌ها و بی‌مدیریتی‌هایی که تاکنون برای آنها تدبیری اندیشیده نشده و با بی‌برنامگی پیش رفته و هزینه گزاف اجتماعی را به شهروندان و هزینه‌های مادی زیادی را به بخش خصوصی تحمیل کرده است. معضلی که به معضلات کنونی باید اضافه کرد، خودروهای با مخزن دوگانه‌سوز است که در کارگاه‌های غیرمجاز نصب شده و آمار درستی نیز درباره آنها در اختیار سازمان‌های متولی نبوده و هیچ‌یک از سازمان‌های دولتی متولی نیز مسئولیت به فرجام رساندن این شرایط را به عهده نگرفته‌اند. باری این قصه سر دراز دارد و بحث آن در این مجمل نمی‌گنجد. اما بلاتکلیفی در این فرآیند، نبود نظارت و مسئولیت‌پذیری سازمان‌های دولتی بسترهای مناسبی برای بروز جرم و تخلفات متعددی از سوی افراد سودجو را به‌وجود آورده است. به‌گونه‌ای که خود دولتمردان هم اقرار به نبود بازرسی و وجود جعلیات متعدد کرده‌اند. یکی از خطرات این فرآیند مربوط به مخازن تحت فشار گاز سی‌ان‌جی است که نظارتی از سوی سازمان‌های متولی بر این فرآیند وجود ندارد. سوال اساسی این است که سازمان متولی کیست؟ چقدر نظارت بر آزمایشگاه‌های هیدرواستاتیک وجود دارد؟ در صورتی که مخازنی که در آزمایشگاه‌های تست هیدرواستاتیک آزمون را پاس نمی‌کنند، چه نظارتی بر امحاء این مخازن وجود دارد؟ بی‌شک در نبود نظارت دولتی بستر لازم برای افراد سودجو مهیا شده اما در این شرایط برداشت سازمان‌های متولی در این امر در راستای برون‌سپاری انتقال مسئولیت خود بوده و فقط به محکوم کردن بخش خصوصی در این فرآیند پرداخته‌اند اما از نبود حضور مستمر خود در این‌باره بحثی به میان نمی‌آورند. حال اگر افراد سودجو بنابر زمینه‌سازی به‌وجود آمده، خطایی را انجام می‌دهند نباید بخش خصوصی را مقصر قلمداد کرد. باری ضرورت بازنگری و تعیین جایگاه سازمانی در هر یک از سازمان‌های متولی و به‌تبع آن جایگاه بخش خصوصی در بخش‌های آزمون، آزمایشگاه و بازرسی ضروری به‌نظر می‌رسد تا بیش از این حقوق شهروندان تضییع نشود.

سیدمحمد بحرینیان: اگر برنامه باشد و درماندگی نظری نباشد و اگر نخبگان منتخب باشند که مستقل از دو قوه مجریه و مقننه در اقتصاد تصمیم‌گیری کنند، برای حل مشکلات و برون‌رفت از آنها راه‌حل وجود دارد

در بررسی برنامه ششم توسعه مطرح شد

توجه به توسعه معدن کمتر از سایر بخش‌ها

عکس: صمت

ملیکا انصاری: برنامه توسعه کشور، برنامه‌ای در جهت پیشرفت و توسعه آبادانی در تمام بخش‌های معدنی، صنعتی، اقتصادی و... بوده که تا امسال ۶ دوره از آن تدوین و اجرا شده است. سال ۱۴۰۰ همزمان با پایان برنامه ششم توسعه کشور، دولت و مجلس شورای اسلامی آغاز تدوین و اجرای برنامه توسعه هفتم را در پیش داشته است. از این رو، پرداختن به ابعاد برنامه‌ها و طرح‌های توسعه‌ای کشور اهمیت دارد. پیش از بسته شدن پرونده برنامه ششم توسعه کشور، بررسی میزان تحقق اهداف این دوره برنامه و همچنین تاثیری که بر روند رشد صنعتی، اقتصادی و معدنی کشور داشته شایان توجه بوده و همچنین موانع راه برنامه توسعه کشور برای رفع آنها در برنامه‌های آینده توسعه‌ای کشور از جمله موارد مهم دیگر این موضوع است. مسئله مهم دیگر، اهمیت بخش معدنی کشور در برنامه‌های توسعه و سازکارهای در پیش گرفته شده برای توسعه این بخش ویژه کشور است. در همین راستا صمت با کارشناسان و فعالان این حوزه گفت‌وگو کرده که شرح آن را در ادامه می‌خوانید.

برنامه ششم در نیمه راه

محسن کوهکن، نماینده دوره هفتم، هشتم و دهم مجلس شورای اسلامی ضمن ابراز تاسف درباره تحقق اندک اهداف برنامه توسعه کشور به طور میانگین، گفت: تا به امروز اعلام رسمی از سوی دولت یا سازمان برنامه و بودجه کشور یا مراکز دولتی دیگری مبنی بر میزان اهمیت معادن در برنامه ششم توسعه اعلام نشده اما براساس ارقام اعلامی مرکز آمار به طور میانگین ۳۵ تا ۳۶ درصد از کل اهداف برنامه ششم توسعه محقق شده است. وی در گفت‌وگو با صمت افزود: اگر مبنای تحلیل و قضاوت‌ها را ارقام اعلامی مرکز آمار قرار دهیم، این اعداد نشانگر آن است که کل کشور ۶۴ درصد از تحقق اهداف و تکالیف برنامه پنج ساله ششم توسعه عقب توسعه بخش معدن از باقی بخش‌ها کمتر بوده و میزان این تحقق نیز به مراتب پایین‌تر از میانگین کل است.

▣ ناکافی بودن برنامه‌های معدنی

عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس در دوره هشتم ضمن اشاره به اقدامات صورت گرفته برای توسعه بخش معدنی کشور گفت: در دوره دهم مجلس شورای اسلامی دکتر اسماعیلی به دلیل تجربیات و تحصیلات مرتبط با بخش معدن، سمت معاون امور معادن و صنایع معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت را دارا بوده و توانستند با تلاش‌های بسیار، قانون جامعی برای بخش معدن با محاسبه و درنظر داشتن تمامی موضوعات مرتبط با آن تدوین کنند و به نتایج خوبی نیز دست یابند. وی افزود: به نظر می‌رسد در بخش معدنی کشور از لحاظ آنچه در قانون برنامه توسعه آمده، یا حتی در تکالیف یک‌ساله سند دخل و خرج یا همان بودجه در حوزه معدن تعیین شده، متناسب با امکانات بوده و به شرایط فعلی کشور توجه شده است. اما بنا بر جنبه دیگری از این موضوع، پرسشی مطرح می‌شود که آیا بخش‌های مدیریتی کشور سند جامع و کاملی در راستای احیای بخش معدنی کشور و استفاده حداکثری از ظرفیت معادن و پیشرفت و توسعه آن درنظر گرفته شده یا خیر که پاسخ آن متاسفانه منفی است. به گفته این نماینده پیشین مجلس شورای اسلامی، ما ظرفیت بسیار بالایی در بخش معادن و در انواع مواد معدنی کشور داریم و برنامه‌های در پیش گرفته‌شده تا به امروز جوابگوی بخش معدنی ما نبوده است. وی افزود: در برخی قسمت‌ها بخش خصوصی برای فعالیت و توسعه ورود کرده و توفیقاتی نیز به همراه داشته اما این دستاوردها متناسب با ظرفیت‌های موجود معدنی و اقداماتی که باید در این جهت صورت گیرد، بسیار کم است.

▣ دلایل احتمالی تحقق نیافتن اهداف

این عضو سابق هیات‌رئیسه مجلس شورای اسلامی در راستای دلایل احتمالی تحقق نیافتن ۶۴ درصد اهداف برنامه ششم توسعه گفت: گزارشی که پیرو میزان تحقق اهداف برنامه ششم توسعه در ۵ سال اخیر ارائه شده از جهت تطبیق عملکرد و تکالیف قانونی است.

یافتن دلیل آنکه چرا این میزان تحقق بسیار کم بوده احتیاج به بررسی جامع و کامل نهادهای دولتی و همچنین مجلس شورای اسلامی دارد. برخی از دلایل محقق نشدن اهداف برنامه توسعه کشور را می‌توان گاهی کم‌کاری نهاد مربوطه یا پیشگیری نکردن از موانع قابل پیشگیری دانست. وی افزود: از طرفی برخی مواقع هم مسائلی بروز می‌کند که هم از حیطه اختیارات قانون‌گذار و هم مجری خارج است. برخی مواقع هم موانع پیش‌بینی نشده‌ای که قابلیت پیشگیری نداشته رخ داده و در کار ایجاد اختلال می‌کند. شناسایی تمامی این عوامل تحقیق و بررسی جامعی را می‌طلبد تا مشخص شود که چرا تقریبا ۶۴ درصد اهداف برنامه ششم توسعه کشور تحقق نیافته است.

▣ اهمیت تحلیل برنامه ششم توسعه

کوهکن ضمن تاکید بر اهمیت تحلیل برنامه ششم توسعه کشور گفت: اگر بخواهیم به‌طور اصولی وارد بحث دلایل تحقق نیافتن اهداف برنامه ششم توسعه کشور شویم، باید مطالبه رسمی ما از مجلس و دولت تشکیل کارگروه تخصصی و اجماع بر بررسی کارشناسی و تحلیل اقدامات صورت گرفته در ۵ سال اخیر باشد تا مشخص شود دلیل این تحقق نیافتن بخش وسیعی از برنامه ششم توسعه کشور چه بوده است. وی افزود: باید نظام کارشناسی و ارزیابی تشکیل و از آن بهره‌برداری شود تا با استفاده از آن بتوان برای برنامه توسعه هفتم اقدامات مناسب و موثری انجام داد و همچنین اگر اشتباهی در برنامه ششم مرتکب شده در برنامه هفتم تکرار نشود. بنا بر عقیده کارشناسان، بهتر است تا تعیین تکلیف برنامه ششم توسعه که نقاط ضعف و دلایل برخی ناکارآمدی‌های آن مشخص نشده، برنامه هفتم توسعه کشور تدوین نشود.

▣ جایگاه مدیریت برنامه

عضو سابق کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی پیرو بیان نکات مهم در بررسی برنامه ششم توسعه گفت: در تحقیق و بررسی برنامه ششم توسعه کشور چند مولفه مهم و اساسی حتما باید درنظر گرفته شود. نخست آنکه چه میزان از تکالیف موجود در برنامه ششم توسعه کشور واقع‌گرایانه نبوده و به همین دلیل امکان تحقق آن وجود نداشته است؟ در قدم بعدی بررسی شود که در لایحه برنامه توسعه کشور که از سوی دولت ارائه شد، حدس و پیش‌بینی کارشناسی دولت درباره میزان تحقق اهداف برنامه ششم توسعه کشور تا چه اندازه درست بوده است؟

همچنین تغییراتی که در مجلس ایجاد شد چه میزان در بهبود روند برنامه ششم توسعه کشور موثر بوده است؟ و در آخر نیز بخش مدیریتی چه میزان از برنامه توسعه را دنبال کرده و در راستای تحقق آن تلاشی شده یا خیر. به نقل قول از ریاست محترم قوه قضاییه تا زمانی که ما مدیر هستیم، ارزیابی می‌شود که چقدر افعال ما قانونی است. اگر وظیفه‌ای بر گردن ما بوده اما بنا بر دلایلی از جمله سهل‌انگاری آن را انجام نداده‌ایم، دچار تخلف شده‌ایم. همچنین اگر کاری که جزو برنامه تکالیف نبوده اما بنا بر جایگاه و شرایط مدیریت در راستای پیشرفت و آبادانی کشور می‌توانستیم انجام بدهیم و انجام ندادیم باز هم کوتاهی کرده‌ایم.

معادن تحریم نیستند

از آنجا که یکی از نهادهای مهم دولتی تصمیم‌گیرنده در بخش معدنی کشور مجلس شورای اسلامی و کمیسیون صنایع و معادن آن است، اقدامات صورت گرفته در مجلس طی سال‌های گذشته درباره سهم معادن در برنامه ششم توسعه کشور شایان توجه است. همچنین نقش کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی در بهبود روند فعالیت‌های معدنی به‌طور کلی از مسائل مهم دیگری است که باید به آن پرداخته شود. در این زمینه سیدجواد حسینی‌کیا، نماینده دوره دهم مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با صمت ضمن ابراز نارضایتی از میزان تحقق اهداف برنامه ششم توسعه کشور گفت: به طور کلی بین آنچه در برنامه ششم توسعه کشور مدنظر بوده و چیزی که تحقق یافته، تفاوت بسیاری وجود دارد. در بخش معدن نیز این میزان بسیار کمتر از سایر بخش‌های توسعه کشور است که جای تاسف دارد.

وی افزود: در فرمایشات رهبر معظم انقلاب نیز به دولت تاکید شده توجه لازم به حوزه معادن کشور به‌عنوان سرمایه مهم ملی صورت گیرد اما متاسفانه در واقعیت این بخش از نظر تمامی نهادهای دولتی مغفول مانده است. واضح است که معدن می‌تواند جایگزین خوبی برای نفت باشد و نقش مهمی در کشور ایفا کند اما متاسفانه آن طور که شایسته است به این بخش توجه کافی نمی‌شود. وی همچنین افزود: لازم به ذکر است معادن جزو بخش‌های تحریمی نبوده و ما با اهمیت و توجه مناسب به این بخش می‌توانیم دستاوردهای مهمی برای کشور داشته باشیم.

▣ زنجیر قوانین دولتی

سیدجواد حسینی‌کیا درباره مشکلات صاحبان معادن و لزوم حل آنها گفت: باید کمک و حمایت دولتی از معدنداران در راستای فعالیت‌های معدنی و رونق این بخش افزایش یابد. برای مثال، منابع مالی برای فعال‌سازی معادن جهت‌دهی شده و همچنین مشکلات مربوط به بخش بیمه معادن رفع شوند. در جنبه‌ای دیگر از این مسائل تسهیل روندهای اداری مربوط به‌شدت نیاز است و باید از سوی دولت این بحث پیگیری شود تا مجوزها و پروانه‌های معدنی به شکلی سهل‌تر در اختیار فعالان معدنی قرار گیرند.

وی افزود: اگر معدنکاران و صاحبان معادن را به حال خود رها کنیم و دولت همچنان بخشنامه‌های دست‌وپاگیر خود را برقرار داشته باشد، قطعا شرایط معادن روزبه‌روز بحرانی‌تر شده و جایگاه واقعی و مناسب خود را در کشور نخواهد داشت. نکته حائز اهمیت در بحث معدنی کشور آن است که نهادهای دولتی همچون زنجیری بر پای فعالیت صاحبان معادن شده‌اند و اجازه فعالیت مناسب به فعالان این بخش نمی‌دهند. وی همچنین افزود: به دلیل وجود قوانین دست‌وپاگیر امروزه شاهد هستیم که نیمی از معادن در حالت تعلیق قرار گرفته و برخی با نصف ظرفیت خود مشغول فعالیت هستند. پرونده بعضی معادن در دادگاه‌ها به دلیل وجود معارضاتی که قابل حل هستند، هنوز باز و بلاتکلیف بوده و رسیدگی نکردن به آنها از دیگر مشکلات این بخش هستند.

▣ حذف قوانین اضافی معادن

این عضو سابق کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی ضمن اعلام تلاش‌های مجلس دوره دهم شورای اسلامی در بهبود روند حل مشکلات صاحبان معادن و فعالان معدنی کشور گفت: ازجمله اقداماتی که در دوره پیش مجلس شورای اسلامی از سوی کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی انجام شد، بررسی و شناسایی نزدیک به ۴۰۰ ماده قانونی غیرضروری بر سر راه فعالیت‌های معدنی کشور بود. این قوانین به نوعی اضافی جزو دست‌اندازهای فعالان معدنی طی سال‌های گذشته بوده و در ادامه کمیسیون صنایع و معادن، در راستای حمایت از جامعه معدنی کشور این ۴۰۰ قانون را حذف کرد.

وی افزود: امیدواریم در ادامه نیز اقدامات مهم و موثری در بخش معدنی کشور انجام شود چراکه با حل این مشکلات می‌توان انتظار داشت این بخش ضمن روند صعودی در بهبود و توسعه، ارزآوری قابل‌توجهی برای کشور به همراه داشته باشد.

سخن پایانی

با وجود شرایط فعلی کشور و مشکلات اقتصادی مهمی که گریبانگیر تمامی قسمت‌ها شده و روزبه‌روز بر فشار آنها افزوده می‌شود، ضرورت تدوین برنامه‌های توسعه و اجرای آنها بیش از پیش نمایان شده است. بنا بر عقیده کارشناسان، برنامه‌های توسعه می‌توانند ضمن قرار دادن کشور در مسیر پیشرفت، قسمت مهمی از مشکلات اقتصاد را رفع کنند. این در حالی است که برای موفقیت در اجرای برنامه باید با آسیب‌شناسی، میزان و دلایل محقق نشدن اهداف برنامه‌های پیشین را بررسی و برنامه جدید را تدوین کنیم. به علاوه اینکه تعهد به اجرای برنامه از ضرورت‌هایی است که باید از سوی دولت‌ها اجرا شود.

آگهی فراخوان

شرکت شهرک‌های صنعتی فارس

شماره ۱۱۴۲۵۲۷

شرکت شهرک‌های صنعتی فارس در نظر دارد مناقصه عمومی به شماره ۲۰۰۰۰۰۱۰۵۴۰۰۰۰۴ و ۲۰۰۰۰۰۱۰۵۴۰۰۰۰۵ را به شرح ذیل به روش یک مرحله‌ای وفق قانون برگزاری مناقصات از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت واگذار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند. تاریخ انتشار مناقصه در سامانه ۱۴۰۰/۰۳/۱۲ می‌باشد.

ردیف	موضوع	رتبه	مبلغ برآورد	مبلغ تضمین شرکت در مناقصه	مدت (ماه)	محل تامین اعتبار
۱	پروژه ساماندهی کانال مبانی شهرک صنعتی فتح‌آباد مرودشت	۵ آب	۲۳,۶۳۸,۲۲۰,۱۸۸	۱,۱۸۲,۰۰۰,۰۰۰	۶	جاری
۲	پروژه زیرسازی، رفوژ و جدول‌گذاری شهرک صنعتی برمشور	۵ راه و ترابری	۸,۱۱۴,۰۱۲,۸۴۳	۴۰۶,۰۰۰,۰۰۰	۳	جاری

۱. **زمان دریافت اسناد مناقصه از سایت:** از ۱۴۰۰/۰۳/۱۲ لغایت ۱۴۰۰/۰۳/۱۸

۲. **آخرین مهلت تسلیم پیشنهاد:** در سامانه تدارکات ساعت ۱۳ مورخ ۱۴۰۰/۰۴/۰۲ و فیزیکی پاکت الف (ضمانت‌نامه یا فیش نقدی) ساعت ۱۴:۳۰ مورخ ۱۴۰۰/۰۴/۰۲ دبیرخانه شرکت

۳. **زمان بازگشایی پاکت‌ها:** شنبه ساعت ۱۰ مورخ ۱۴۰۰/۰۴/۰۵

اطلاعات تماس دستگاه مناقصه‌گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر درخصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکت‌های الف:

آدرس: شیراز- بلوار زند- روبه‌روی دانشکده پزشکی- شرکت شهرک‌های صنعتی فارس تلفن: ۳۲۳۶۰۵۷۰

اطلاعات سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه:

مرکز تماس: ۱۴۵۶

اطلاعات تماس دفاتر ثبت نامه سایر استان‌ها، در سایت سامانه (www.setadiran.ir) بخش «ثبت‌نام/ پروفایل تامین‌کننده/ مناقصه‌گر» موجود است.

روابط عمومی شرکت شهرک‌های صنعتی فارس

فراخوان مناقصه عمومی

شرکت شهرک‌های صنعتی خراسان رضوی

نوبت دوم

شناسه ۱۱۴۳۸۲۱

شرکت شهرک‌های صنعتی خراسان رضوی در نظر دارد مناقصه عمومی **"اجرای پروژه آماده‌سازی معابر سایت خدماتی شهرک صنعتی عطار"** با مشخصات زیر را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند. تاریخ انتشار مناقصه در سامانه ۱۴۰۰/۳/۱۲ می‌باشد.

آخرین مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصه از سایت: ساعت ۱۴ مورخ ۱۴۰۰/۳/۱۹

مهلت زمانی ارائه پیشنهاد: ساعت ۱۴ مورخ ۱۴۰۰/۳/۳۰

زمان بازگشایی پاکت‌ها: ساعت ۱۵ مورخ ۱۴۰۰/۳/۳۱

اطلاعات تماس شرکت شهرکهای صنعتی خراسان رضوی جهت دریافت اطلاعات بیشتر درخصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکت‌های «الف»: مشهد- بلوار خیام- بعد از خیام ۳۵- تلفن: ۳۷۶۴۲۰۰۵- نمابر ۳۷۶۴۲۰۰۳

اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس ۰۲۱-۴۱۹۳۴ دفتر ثبت‌نام در تهران ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۰۲۱-۸۵۱۹۳۷۶۸ و در مشهد ۰۵۱-۳۷۶۲۸۳۲۶

مشخصات کار: اجرای حدود ۱۸۰۰۰ مترمکعب عملیات خاکی، ۳۰۰۰ مترمکعب زیر اساس، ۴۰۰۰ مترطول جدول وت پرس به ارتفاع ۳۰ سانتیمتر و ۳۸ متر مکعب دال بتنی پیش‌ساخته مسلح.

مبلغ برآورد: ۱۶,۷۹۸,۴۵۹,۰۷۷ ریال بر اساس فهارس بهای سال ۱۴۰۰ (اعتبار طرح عمرانی).

مدت انجام کار: ۹ ماه.

تضمین شرکت در مناقصه: هشتصد و چهل میلیون ریال به صورت تضامین قابل قبول مربوط مندرج در آیین‌نامه تضمین معاملات دولتی به شماره ۱۲۳۴۰۲/ت۵۰۶۵۹هـ مورخ ۹۴/۹/۲۲.

رشته و پایه تشخیص صلاحیت پیمانکاران: راه و ترابری - تمامی پایه‌ها

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۰/۰۳/۱۲ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۰/۰۳/۱۳

شرکت شهرکهای صنعتی خراسان رضوی

آخرین اخبار و تازه‌ترین تحلیل‌ها را در پایگاه خبری «گسترش نیوز» دنبال کنید

www.Gostaresh.news

در بررسی چالش‌های پیش‌روی سرمایه‌گذاری در بخش معدن عنوان شد

از شفاف‌سازی اطلاعات تا تدوین استراتژی

عکس: آیدا فریدی

مسعود رمضانی: به‌منظور رونق سرمایه‌گذاری در بخش معدن باید از تجربه دیگر کشورها در این زمینه استفاده کنیم. بیشتر صنایع کوچک و متوسط یا همان SMEها قالب صنعتی پیدا کرده‌اند و برای استفاده از ظرفیت‌های سرمایه‌گذار متوسط باید SME های معدنی واقعی ایجاد شوند. تسهیل سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در صنایع معدنی و ورود سرمایه‌گذاران در این بخش نیازمند داشتن برنامه و استراتژی مدونی است که باید در دستور کار اصلی مسئولان صنعت و معدن کشور قرار گیرد و اهداف آن با جدیت پایش و بررسی شود. در این میان حضور بخش خصوصی توانمند و خبره می‌تواند موجب رشد و شکوفایی صنایع معدنی کشور شود. کارشناسان معدنی در گفت‌وگو با صمت با بررسی مشکلات سرمایه‌گذاری در بخش معدن به راه‌های رفع مشکلات سرمایه‌گذاری در این بخش اشاره کرده‌اند.

تقسیم‌بندی معادن بین پیمانکاران کوچک و بزرگ

دبیر کل خانه صنعت، معدن و تجارت جوانان ایران در گفت‌وگو با صمت در تشریح موانع حضور بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری در بخش اقتصاد، این بخش را به‌مثابه یک جنگل دانست که در آن درخت‌های بزرگ چنان سایه انداخته‌اند که مانع رسیدن آفتاب به کف زمین می‌شوند. به‌گفته این فعال اقتصادی همین عامل سبب شده صنایع کوچک امکان رشد نداشته باشند. در حال حاضر لازم است به‌منظور ایجاد فرصت و انجام فعالیت، مجموعه‌های بزرگ که در اختیار بخش‌های قدرتمند دولتی، خصولتی و نظامی هستند، در اختیار بخش خصوصی قرار گیرند؛ ضمن اینکه بهتر است معادن کوچک به دست معدنداران کوچک و معادن بزرگ نیز به‌دست معدنداران بزرگ اداره شود. شهرام شریعتی درباره رونق سرمایه‌گذاری در بخش معدن تصریح کرد: باید از تجربه دیگر کشورها در این زمینه استفاده کنیم. بیشتر صنایع کوچک و متوسط یا همان SMEها قالب صنعتی پیدا کرده‌اند و برای استفاده از ظرفیت‌های حضور سرمایه‌گذار متوسط باید SMEهای معدنی واقعی ایجاد شود، اما در حال حاضر شاهدیم که غول‌های صنایع معدنی در کشور به صنایع متوسط ورود پیدا کرده‌اند و در صورتی که ضوابطی در این بخش تدوین شود، شاهد تامین منافع تمامی مجموعه صنایع معدنی خواهیم بود.

▣ قوانینی که باید اصلاح شوند

وی درباره موانع حضور سرمایه‌گذاران خارجی در بخش معدن ما عنوان کرد: قوانین ما در بخش سرمایه‌گذاری، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی به‌نوعی مانعی بر سر راه سرمایه‌گذاری خارجی است، وگرنه آن چیزی که برای کاسب و تاجر خارجی از اهمیت برخوردار است، ورود سرمایه به کشورها و برداشت سود حاصل از آن است.

شریعتی با اشاره به روند اخذ مجوز فعالیت اقتصادی در ایران گفت: در حال حاضر اخذ جواز تاسیس و گرفتن مجوزهای آب، برق و گاز برای سرمایه‌گذار داخلی در صورتی که پیگیری مستمر داشته باشد، حدود ۸ ماه تا یک سال زمان می‌برد، در حالی که همین روند در دیگر کشورها در فرآیند زمانی ۲، ۳ روزه انجام می‌شود. این موارد دست‌اندازهای ورود سرمایه‌گذار باتوجه به اهمیت زمان بازگشت سرمایه به‌شمار می‌روند و باتوجه به این شرایط نمی‌توان به حضور سرمایه‌گذار خارجی امیدوار بود. شریعتی در ادامه گفت: یکی دیگر از مشکلاتی که باید در جذب سرمایه‌گذاری به آن توجه شود، وجود ریشه و اصالت صنعتی و معدنی در سرمایه‌گذار است، چراکه داشتن تخصص از ضروریات ورود به این بخش است و تنها داشتن پاسپورت و سرمایه خارجی دلیلی بر صلاحیت مشارکت در طرح‌های معدنی کشور نمی‌شود.

▣ رایزن اقتصادی متخصص در تعاملات

وی به اهمیت داشتن رایزن اقتصادی در صادرات و واردات مواد معدنی اشاره کرد و افزود: مشکل امروز ما نداشتن رایزن اقتصادی متخصص است. یک رایزن خوب باید علاوه بر داشتن تخصص در آن بخش خاص، دارای هدف و قدرت کافی نیز باشد. همچنین اعزام رایزن ازسوی وزارت امور خارجه نیز باید باتوجه به ظرفیت کشورهای خارجی انجام شود؛ به‌عنوان مثال اگر قرار است در حوزه معدن با کشورهایی همچون تونس، مراکش و الجزایر کار کنیم، باید رایزنی اعزام کنیم که در حوزه فسفات تخصص داشته باشد. همچنین در صورتی که یک کشور ظرفیت‌های کافی در بخش معدن داشت، بهتر است از چند رایزن متخصص استفاده شود. شریعتی درباره وضعیت زیرساخت‌ها در کشور برای عملیات معدنکاری گفت: عملیات معدنکاری در کشور همواره در مناطق متمولی مانند کرمان، زنجان و اصفهان که از زیرساخت‌هایی مانند آب و برق و گاز برخوردارند، انجام شده و هیچ‌گاه از ظرفیت‌های مناطق محرومی مانند سیستان‌وبلوچستان یا حتی خراسان جنوبی استفاده نکرده‌ایم.

راه‌های رفع موانع سرمایه‌گذاری

عضو هیات مدیره انجمن سنگ‌آهن ایران بر برندسازی تولیدات معدنی در ایران تاکید کرد و گفت: در زمینه برندسازی باید برنامه‌ای تدوین شود، چراکه برندسازی تولیدات معدنی سبب افزایش اعتبار شرکت‌ها و در نهایت افزایش اعتبار کشورمان نزد سرمایه‌گذاران خارجی می‌شود.

به گزارش روابط عمومی موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی، کیوان جعفری طهرانی در سخنرانی علمی باعنوان «بررسی فرصت‌ها و چالش‌های پیش روی جذب سرمایه‌گذاری در بخش معدن و صنایع معدنی» که با حضور اعضای هیات علمی و پژوهشگران موسسه یادشده برگزار شد، بر اهمیت جذب سرمایه‌گذاری خارجی تاکید کرد و افزود: ارائه اطلاعات درست و شفاف به سرمایه‌گذاران خارجی از اهمیت زیادی برخوردار است، چراکه این امر در جلب اعتماد آنها بسیار موثر است.

عضو هیات مدیره انجمن سنگ‌آهن ایران همچنین بر معرفی فرصت‌های سرمایه‌گذاری و چالش‌هایی که سرمایه‌گذاران با آن مواجه می‌شوند، تاکید کرد و گفت: رعایت این موضوعات سبب می‌شود سرمایه‌گذاران خارجی با اطلاعات کافی از وجود مشکلات و داشتن راه‌حل برای آن در کشور سرمایه‌گذاری کنند. طهرانی اظهار کرد: سرمایه‌گذاری در بخش معدن به‌دلیل هزینه بالا، بازگشت زمان‌بر سرمایه و ریسک بالا به‌ویژه در مرحله اکتشاف، از سرمایه‌گذاری‌های پرریسک محسوب می‌شود، به همین دلیل اکتشاف توسط شرکت‌های کوچک و بهره‌برداری توسط شرکت‌های بزرگ انجام می‌شود. وی تصریح کرد: هرچند سرمایه‌گذاری در بخش معدن همیشه با موفقیت انجام نمی‌شود، اما این موضوع از لزوم سرمایه‌گذاری در این بخش نمی‌کاهد و در صورت یافتن ذخایر مکفی، بهره‌برداری آن به شرکت‌های بزرگ واگذار می‌شود، زیرا در بخش بهره‌برداری هزینه سرمایه‌گذاری بالا و مدت زمان بازگشت سرمایه زیاد است.

▣ شناسایی حوزه‌های اولویت‌دار

عضو هیات مدیره انجمن سنگ‌آهن ایران بر لزوم شناسایی حوزه‌های اولویت‌دار معدنی و ضرورت شفافیت اطلاعات در زمینه‌های فنی و اقتصادی طرح‌های سرمایه‌گذاری و مطالعه امکان‌سنجی تایید شده توسط بانک‌ها تاکید کرد و افزود: طرح‌ها زمانی اجرا می‌شوند که بانک خارجی مطالعات امکان‌سنجی را قبول و تایید و با اعطای وام سرمایه‌گذاری کند. در این صورت بانک داخلی نیز باید در سرمایه‌گذاری شرکت کند تا ریسک سرمایه‌گذاری را برای بانک و سرمایه‌گذار خارجی کاهش دهد. وی ادامه داد: حاکمیت شرایط بی‌ثبات اقتصادی و ادامه تحریم‌ها زمینه فعالیت شرکت‌های تولیدی، معدنی و تجاری را به‌شدت محدود و آنها را با ریسک‌های غیرقابل پیش‌بینی مواجه کرده است.

کیوان جعفری طهرانی بر اهمیت نقش اتاق‌های بازرگانی و تشکل‌های خصوصی در اجرای موثر مقررات در فعالیت‌های اقتصادی و جلوگیری از موازی‌کاری و کمک به اصلاح ساختار، تقویت هماهنگی و همسویی در جهت دستیابی به اهداف اقتصاد مقاومتی، برنامه‌ریزی و زمینه‌سازی به‌منظور رشد تحقیقات، اطلاع‌رسانی، آموزش، تبلیغات، ترویج و بازاریابی در کشورهای هدف و ساماندهی زیرساخت‌های آماری و اطلاعاتی حوزه تشکل‌های معدنی و بنگاه‌های عضو آنها تاکید کرد.

سخن پایانی...

به‌گفته بسیاری از فعالان معدنی علاوه بر توجه به شناسایی حوزه‌های اولویت‌دار معدنی و کاهش ریسک و خواب سرمایه در این حوزه، مهم‌ترین راه برون‌رفت از بی‌نظمی در عملیات معدنکاری در کشور تدوین استراتژی مدون است که این مهم با بهره‌گیری از دانش مدیران استانی، بازرگانان فعال در این حوزه، معدنکاران خبره و واردکنندگان تجهیزات و ماشین‌آلات معدنی محقق می‌شود. به‌باور این گروه باید برای برخی از موقعیت‌های جغرافیایی مانند هرمزگان، سیستان‌وبلوچستان، ایلام و خراسان جنوبی که استراتژی مدونی ندارند، برنامه عملیاتی تدوین کرد. در نهایت اینکه اگر خواستار پیشرفت و سرآمد شدن در دنیا هستیم باید مسیرها را به‌خوبی شناخته و از روند حرکت جهان تا ۴۰ سال آینده نیز اطلاع داشته باشیم.

شرکت آلومینای ایران

فراخوان مناقصه عمومی یک مرحله‌ای

نوبت دوم

شرکت آلومینای ایران

شرکت آلومینای ایران در نظر دارد مناقصه ذیل را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس WWW.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است که مناقصه‌گران درصورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

ردیف	موضوع مناقصه	نوع مناقصه	شماره مناقصه در سامانه الکترونیکی دولت
۱	اجرای پکیج تصفیه فاضلاب واحدهای مجموعه کارخانه شمش (شامل تهیه،تامین، حمل و بارگیری،تخلیه، اجرا، نصب، تست و راه‌اندازی، تحویل و آموزش)	یک مرحله‌ای	۲۰۰۰۰۱۴۹۱۰۰۰۰۰۹

مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصه از سایت: از مورخ ۱۴۰۰/۰۳/۱۱ لغایت مورخ ۱۴۰۰/۰۳/۲۳ می‌باشد.
مهلت زمانی ارائه پیشنهاد: مورخ ۱۴۰۰/۰۴/۰۶ می‌باشد.
زمان بازگشایی پاکت‌ها: ساعت ۱۱:۰۰ مورخ ۱۴۰۰/۰۴/۰۸ می‌باشد.
اطلاعات تماس مناقصه‌گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر درخصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکت‌های الف: استان خراسان شمالی- شهرستان جاجرم- مجتمع تولید آلومینا، به شماره: تلفن ۳۲۶۰۵۳۴۵-۰۵۸ و فکس ۳۲۲۷۲۴۸۷-۰۵۸
پست الکترونیک Info@iranAlumina.ir
آدرس اینترنتی WWW.IranAlumina.ir
اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس: ۴۱۹۳۴ - ۰۲۱
دفتر ثبت‌نام: ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸ - ۰۲۱

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۰/۰۳/۱۱ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۰/۰۳/۱۳
روابط عمومی شرکت آلومینای ایران

وزارت نیرو
شرکت سهامی برق منطقه‌ای کرمان

فراخوان مناقصه عمومی (دو مرحله‌ای) شماره ۱۴۰۰/۱۷

نوبت دوم م.الف ۵۰۵۱

شرکت سهامی برق منطقه‌ای کرمان (به‌عنوان دستگاه مناقصه‌گزار) در نظر دارد خرید ۱۵ (پانزده) دستگاه فیدر و کلید ۲۰ کیلو ولت با کلیه متعلقات به شماره ثبت ۲۰۹۹۰۰۱۴۰۶۰۰۰۰۵۸ را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

تاریخ انتشار اسناد مناقصه در سامانه: ساعت ۱۲ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۳/۱۷
آخرین مهلت دریافت اسناد مناقصه از سامانه: ساعت ۱۹ روز شنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۳/۲۲
آخرین مهلت بارگذاری اسناد مناقصه و پاکت‌های پیشنهادی: تا ساعت ۱۴ روز شنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۴/۰۵
مهلت ارسال اصل پاکت الف: تا ساعت ۱۳:۳۰ روز شنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۴/۰۵
زمان و محل بازگشایی پاکات مناقصه: ساعت ۱۱ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۴/۰۶
ساختمان شماره پنج- طبقه همکف(اتاق جلسات) شرکت سهامی برق منطقه‌ای کرمان

محل تحویل پاکت الف: کرمان - بلوار شهید عباسپور-اداره دبیرخانه شرکت سهامی برق منطقه‌ای کرمان کدپستی ۷۶۱۴۶۵۳۱۴۳
تذکر مهم: تحویل نسخه اصل پاکت الف به صورت لاک و مهر شده به آدرس فوق‌الذکر الزامی می‌باشد.
مبلغ و نوع تضمین شرکت در فرایند ارجاع کار: مبلغ ۱/۸۷۰/۵۰۰/۰۰۰ ریال به صورت یک یا ترکیبی از ضمانتنامه‌های مندرج در ذیل
-رسیدواریزوجه به‌شماره‌شبا IR810100004101121638162028 و شناسه واریزی ۳۶۳۱۲۱۶۵۹۲۲۴۵۰۰۸۱۰۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰ بانک مرکزی
- ضمانتنامه بانکی و یا ضمانتنامه‌های صادره از سوی موسسات اعتباری غیربانکی که دارای مجوز فعالیت از سوی بانک مرکزی هستند.
- سایر ضمانتنامه‌های مقرر در بندهای (ب)، (ج)، (چ)، (ح)، (خ) ماده۴ آیین‌نامه تضمین معاملات دولتی به شماره ۱۲۳۴۰۲/ت۵۰۶۵۹ هـ مورخ ۹۴/۰۹/۲۲ و اصلاحیه‌های بعدی آن.
- به پیشنهادهایی که فاقد سپرده یا امضا، مشروط، مخدوش، سپرده‌های کمتر از میزان مقرر، چک شخصی و نظایر آن و پیشنهادهایی که پس از انقضا مدت مقرر در آگهی واصل شود مطلقا ترتیب اثر داده نخواهد شد.
ضمنا این آگهی در سایت اینترنتی به آدرس‌های WWW.Krec.co.ir - http://iets.mporg.ir و www.tavanir.org.ir در دسترس می‌باشد.

روابط عمومی شرکت سهامی برق منطقه‌ای کرمان

شرکت شهرکهای صنعتی فارس

آگهی مناقصه عمومی

شناسه ۱۱۴۳۵۰۵

شرکت شهرک‌های صنعتی فارس در نظر دارد عملیات نظارت کارگاهی شهرک‌ها و نواحی صنعتی استان به شماره مناقصه ۲۰۹۹۰۰۱۰۵۴۰۰۰۰۰۹ را به شرح ذیل از طریق مناقصه عمومی و به روش دو مرحله‌ای (QCBS) وفق قانون برگزاری مناقصات (خرید خدمات مشاور) به مشاوران گروه راه و ترابری و مهندسی آب یا گروه تاسیسات و راه و ترابری از سازمان برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی واگذار نماید.

۱. **مدت اجرا:** ۱۲ (دوازده)ماه
۲. **محل اخذ اسناد مناقصه و تسلیم پیشنهادات:** سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (SETADIRAN.IR)
۳. **برآورد اولیه:** ۶۹,۹۸۱,۲۴۷,۱۰۰ ریال و از محل اعتبارات عمرانی - جاری
۴. **مبلغ تضمین شرکت در مناقصه** ۳,۴۹۹,۵۰۰,۰۰۰ریال به صورت ضمانتنامه بانکی یا واریز وجه
۵. **زمان ارائه اسناد مناقصه:** از ۱۴۰۰/۰۳/۱۲ لغایت ۱۴۰۰/۰۳/۱۹
۶. **آخرین مهلت تسلیم پیشنهادها:** ساعت ۱۴ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۳/۳۱
۷. **زمان بازگشایی پاکت‌های مناقصه:** ۱۴۰۰/۰۴/۰۲
* سایر اطلاعات و جزئیات مربوطه در اسناد مناقصه درج شده است.

شرکت شهرکهای صنعتی فارس

www.Gostaresh.news

آخرین اخبار و تازه ترین تحلیل ها را در پایگاه خبری «گسترش نیوز» دنبال کنید

مراقب فرار سرمایه باشیم

سهند اینانلو: بسیاری از کارشناسان معتقدند با بررسی تراز‌های بانک مرکزی در زمینه سرمایه‌گذاری می‌توان دریافت که عملا موردی به‌نام جذب سرمایه در کشور ما وجود خارجی نداشته و اتفاقا برعکس، به میزان چند ده برابر خروج سرمایه از کشور را نیز تجربه کرده‌ایم که باعث شده در تناسب با رشد اقتصادی کشورها، ایران یکی از کشورهایی باشد که بیشترین دافعه را برای سرمایه‌گذاران داشته است. البته مسئولان نیز این نکته را رد نمی‌کنند اما همه مشکلات را به گردن تحریم‌های امریکا می‌اندازند که موجبات خروج بزرگ‌ترین شرکت‌های نفتی، خودروسازان و... را از کشور فراهم کرد. کارشناسان اما ضمن تایید تاثیر گذاری سیاست‌های فشار حداکثری ترامپ، دلیل اصلی شرایط نامساعد اقتصادی کشور را سیاست‌گذاری‌های غلط و به اصطلاح «خودتحریمی» از سوی مسئولان کشور می‌دانند. از سویی هم، بسیاری معتقدند حرکت خلاف جهت برنامه‌های توسعه‌ای ایران، باعث‌شده کشورهای همسایه مانند ترکیه، گرجستان، امارات و حتی جمهوری آذربایجان برنده بازی جذب سرمایه شوند. این عده به آمار خرید خانه در کشورهای یادشده از سوی ایرانی‌ها اشاره کرده و آن را در جهان یگانه می‌دانند. هرچند آمار دقیقی از میزان خروج سرمایه از کشور در دست نیست اما کارشناسان تخمین می‌زنند حدود ۱۰ تا ۲۰ میلیارد دلار به صورت سالانه از کشور خارج می‌شود. البته با از سرگیری تحریکات دیپلماتیک بین ایران و غرب به نظر می‌رسد زمزمه‌هایی مبنی بر احیای برجام شنیده می‌شود که می‌تواند زمینه را برای بازگشت غول‌های نفتی و خودروسازی اروپایی به کشور فراهم کند. اما در صورت تحقق این اتفاق هم همچنان پرسش به قوت خود باقی خواهد ماند؛ آیا سرمایه‌داران ایرانی بار دیگر به کشور بازمی‌گردند؟

راه را اشتباه آمده‌ایم

فیروز دولت‌آبادی، سفیر پیشین ایران در ترکیه و کارشناس ارشد اقتصاد بین‌الملل با یادآوری دوران مسئولیتش در سفارت ایران در ترکیه به‌عنوان سفیر، به **صمت** گفت: زمانی که تصدی سفارت ایران در ترکیه را عهده‌دار بودم به ندرت شاهد خرید ملک از سوی هم‌وطنان‌مان در این کشور بودیم، به نحوی که سالانه شاید حتی ۱۰ مورد هم اتفاق نمی‌افتاد. وی در ادامه افزود: متاسفانه آمار مشخصی از خروج سرمایه ایرانیان از کشور در دست نیست که بتوان با تکیه بر آنها تحلیل جدی و دقیقی را ارائه کرد اما با توجه به تخمین‌هایی که زده می‌شود این مقدار به طرز شگفت‌انگیزی افزایش یافته که بسیار هم نگران‌کننده است.

▣ خروج سرمایه ادامه دارد

دولت‌آبادی با انتقاد از سیاست‌های ارزی کشورمان در سال‌های گذشته، عنوان کرد: خروج سرمایه از کشور با توجه به سیاست‌های ارزی کشورمان در سال‌های اخیر تشدید شده است. باید توجه داشت که سیاست‌های ارزی ما به دو شکل کنترل می‌شود که یکی از طریق جابه‌جایی ارز و دیگری در قالب ریال است، از همین‌رو معتقدم روند خروج سرمایه با شدت بیشتری اتفاق افتاده است. البته در حال حاضر بعید می‌دانم این سرمایه‌ها به سمت ترکیه رفته باشند اما تا چند وقت پیش هم شاهد بودیم سرمایه زیادی از سوی ایرانی‌ها (به‌ویژه در بخش مسکن) به اقتصاد ترکیه تزریق شد.

▣ دو عامل تشدیدکننده

سفیر پیشین ایران در ترکیه با برشمردن دو مثال از مهم‌ترین عوامل افزایش میزان خروج سرمایه از ایران، به **صمت** گفت: یکی از دو عامل اصلی تشدید خروج سرمایه از کشورمان صرفا اقتصادی است. به‌عنوان مثال، تجار و بازرگانان زیادی هستند که به‌دلیل دشواری رفت‌وآمدهای بین‌المللی برای ایرانیان ترجیح می‌دهند دست‌کم خانه‌ای برای خود در این کشورها تهیه کنند تا در گیر چالش‌های رفت‌وآمد نشوند. وی با اشاره به نوسانات نرخ برابری ارز در سال‌های گذشته، تصریح کرد: عامل دوم اما موضوع کاهش روزافزون ارزش ریال است که بسیاری را برای خارج کردن سرمایه خود از ایران ترغیب می‌کند. به‌عنوان نمونه، نوسانات ارزی اخیر در کشورمان که در ۲ تا ۳ ماه شاهد جهش بی‌سابقه نرخ دلار بودیم، به معنای کاهش ارزش دارایی‌های مردم (به‌ویژه نقدینگی) بود. بسیاری برای فرار از کاهش ارزش دارایی‌های خود به بانک‌ها یا بازار سهام پناه می‌برند اما عده دیگری که سرمایه‌های بیشتر و بزرگ‌تری را دارند، تلاش کرده‌اند بخشی از دارایی‌های خود را به ارز تبدیل کرده و در بخش‌هایی مانند مسکن در کشورهای همسایه سرمایه‌گذاری کنند.

▣ سیاست‌های غلط

این کارشناس ارشد اقتصاد بین‌الملل ضمن اشاره به وضعیت نه‌چندان مطلوب اقتصادی کشورهای همسایه بیان کرد: به‌عبارتی باید گفت که سرازیر شدن سرمایه از کشورمان به سمت همسایگان به علت جاذبه زیاد این کشورها برای سرمایه‌گذاری نیست، بلکه سیاست گذاری‌های داخلی ما به گونه‌ای است که سرمایه‌های مردم را از کشور فراری می‌دهد. وی ادامه داد: دولت نباید مردم خود را غافلگیر کند، در غیر این صورت باید انتظار خروج سرمایه از کشور را داشته باشد، در حالی که هیچ کاری هم از دستش برنمی‌آید! دولت‌آبادی در پایان از عملکرد دولت در سال‌های گذشته انتقاد و خاطرنشان کرد: در همین دولت دوم آقای روحانی چندین اتفاق وحشتناک اقتصادی رخ داده که هیچ کسی هم پاسخگوی آن نبوده است. برای مثال در طول دو سال، شاهد تزریق بیش از ۲۷ میلیارد دلار به بازار ارز بوده‌ایم تا نرخ را کنترل کنند اما هیچ‌گونه پاسخگویی را از سوی مسئولان کشور شاهد نیستیم. مجموعه چنین سیاست‌هایی است که زمینه را برای دفع سرمایه از کشور فراهم می‌کند. دومین حادثه‌ای که رخ داد اما کسی پیگیر آن نشد تغییر یک‌شبه نرخ بنزین بود که به ناگاه شاهد ۳ برابر شدن نرخ بنزین بودیم. مجموعه این مسائل باعث می‌شود سرمایه‌گذار احساس امنیت نکند و برای حفظ دارایی‌های خود اقدام به ترک کشور کند.

افزایش تصاعدی خروج سرمایه از ایران

احسان سلطانی، کارشناس توسعه و تحلیلگر اقتصادی با اشاره به میزان خروج سرمایه از کشور به **صمت** گفت: در یک دهه اخیر، سالانه حدود ۱۰ تا ۲۰ میلیارد دلار خروج سرمایه داشته‌ایم. وی در ادامه افزود: این میزان که البته آمار دقیقی از آن در دست نیست در یک دهه اخیر به‌شدت افزایش یافته است، محاسبات و تخمین‌هایی که زده شده نیز این مسئله را تایید می‌کند که در ۲۰ سال اخیر روند خروج سرمایه از ایران به صورت تصاعدی افزایش داشته است.

▣ صادرات رانتی

سلطانی به تاثیر سیاست‌های ارزی کشور بر روند دفع سرمایه اشاره و بیان کرد: متاسفانه سیاست‌های ارزی دولت و بانک مرکزی نیز به گونه‌ای بوده که به طرز غیرقابل‌باوری به روند خروج سرمایه دامن زده‌است. این کارشناس توسعه به مسئله رانتی بودن مقوله صادرات در ایران تاکید داشت و گفت: از سویی هم باید توجه داشت که صادرات ما نتوانسته جایگزین خوبی برای فروش نفت باشد، چراکه بیش از ۸۰ درصد صادرات کشور بر پایه رانت بوده و نمی‌تواند زمینه را برای تقویت اقتصاد ایجاد کند. به بیان دیگر، موتور محرکه اقتصاد ایران رانت، خام‌فروشی و... است که به دنبال تقویت تولید به‌دست نیامده تا بتواند فضای جذابی را برای سرمایه‌گذاران بخش خصوصی نیز فراهم کند.

▣ خروج سرمایه به‌دست صادرکنندگان رانتی

این تحلیلگر اقتصادی ضمن تاکید بر نقش صادرکنندگان ایرانی در تشدید فرار سرمایه از کشور، به **صمت** گفت: یکی دیگر از زمینه‌های خروج سرمایه از کشور نیز دقیقا توسط همین صادرکنندگان رانتی اتفاق می‌افتد، به این معنا که به‌دلیل دستکاری‌های دولت در نرخ ارز و چند نرخی کردن آن، حاشیه سود این فعالان اقتصادی به طرز بی‌سابقه‌ای افزایش یافته است اما از سویی وقتی محصولات خود را در خارج از کشور می‌فروشند، دیگر سرمایه را به کشور بازنمی‌گردانند و این روند همچنان ادامه دارد.

وی با اشاره به ناتوانی نهادهای حاکمیتی در جلوگیری از این اتفاق، افزود: بانک مرکزی و دولت نیز در سال‌های اخیر نتوانسته‌اند میزان قابل توجهی از این منابع را که دیگر روی کشور را هم به خود ندیده‌اند، به سیستم اقتصادی کشور بازگردانند. سلطانی در پایان ضمن تاکید بر اهمیت رشد اقتصادی بر پایه نوآوری در قرن ۲۱، خاطرنشان کرد: در واقع در کشور ما رشد اقتصادی براساس نوآوری و کارآفرینی اتفاق نمی‌افتد و همین مسئله باعث می‌شود نیروهای خلاق جایی برای پیشرفت نداشته باشند تا سرمایه‌گذار بخواهد با ورود به بخش‌های تولیدی هم باعث اشتغالزایی شود و هم کسب سود کند. در حالی که اقتصاد اغلب کشورهای جنوب شرقی آسیا بر پایه فناوری بنانهاده شده و برای ایجاد رشد اقتصادی هیچ دولتی دست به دامان شوک‌های ارزی و افزایش نرخ ارز و صادرات رانتی نمی‌شود. به همین دلیل هم نرخ سرمایه‌گذاری خارجی در این منطقه روز به روز افزایش پیدا می‌کند.

سخن پایانی...

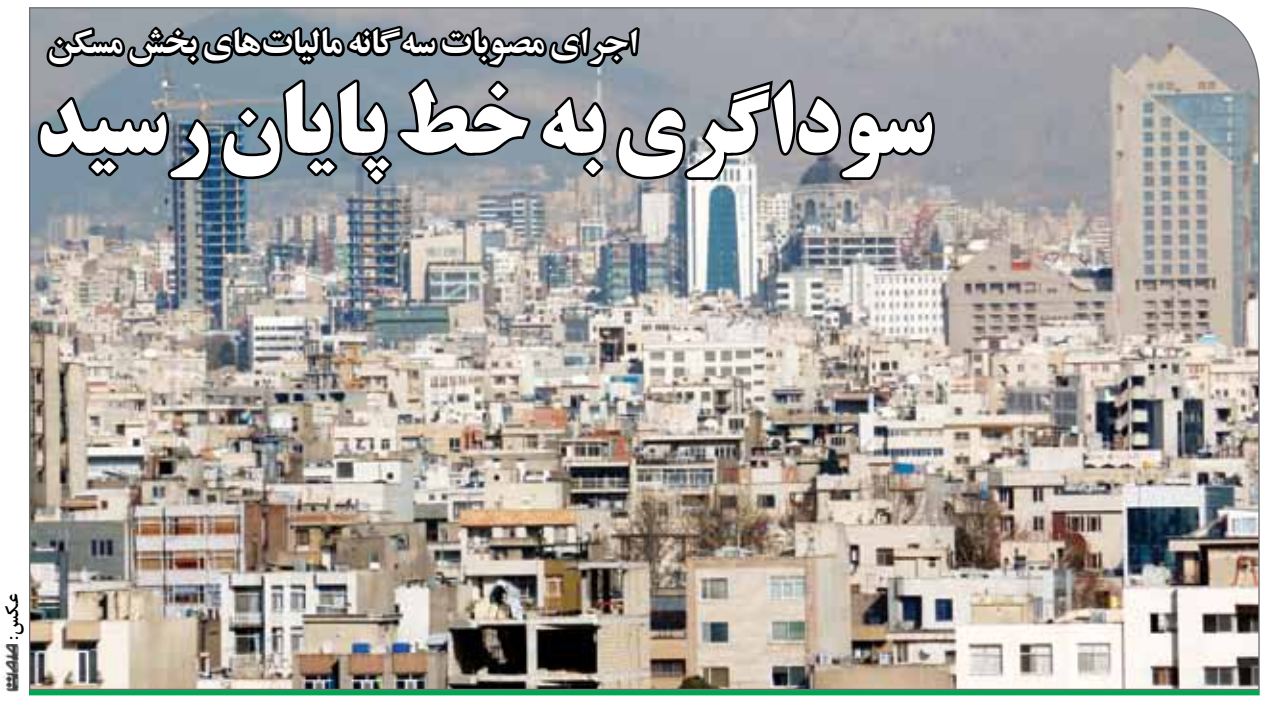
بسیاری بر این باورند که در آینده نه‌چندان دور توافقنامه برجام احیا خواهد شد و دولت دموکرات‌ها در کاخ سفید راه و روش نرم‌تری را در قبال جمهوری اسلامی ایران اتخاذ خواهد کرد. اگر چنین اتفاقاتی را در عرصه بین‌الملل شاهد باشیم می‌توان انتظار داشت که شرکت‌های بزرگ اروپایی، آسیایی و حتی امریکایی وارد کشور شوند، چرا که ایران کشوری ۸۰ میلیون نفری است که برای قریب به اتفاق این شرکت‌ها بازاری بکر و دست نخورده به‌شمار می‌رود. از همین‌رو کارشناسان بر لزوم تقویت فاکتورهای امنیت سرمایه‌گذاری در کشور تاکید کرده و آن را مهم‌ترین عامل برای متقاعد شدن سرمایه‌گذار خارجی می‌دانند. برای حاکم شدن فضای امن در حوزه‌های مختلف اقتصادی هم در گام نخست به یک برنامه متعادل نیاز است که باعث ایجاد ثبات در این بخش شود. ثبات نیز در هیچ کشوری بدون تبعیت از یک الگوی مشخص میسر نشده است، پس شاید بهتر باشد دولت در شرایطی که درهای کشور به روی سرمایه‌گذاران خارجی باز می‌شود، تلاش کند تا اقتصاد کشور را با الگوهای متعارف جهانی تطبیق داده و چشم‌انداز را برای شرکت‌های ایرانی و خارجی روشن کند. تنها در این صورت است که شرکت‌ها برای حضور بلندمدت و سازنده در کشورمان متقاعد خواهند شد وگرنه بازهم با هر نسیمی، خروجی توفانی را از کشورمان خواهند داشت!

اجرای مصوبات سه گانه مالیات‌های بخش مسکن

سوداگری به خط پایان رسید

عکس: صمت

مجلس یازدهم که اخیر اجلاسیه اول خود را به پایان رسانده در آستانه آغاز اجلاسیه دوم با کلیات طرح مالیات بر عایدی سرمایه موافقت کرد. براین‌اساس نمایندگان پایه مالیاتی‌ای که سال‌هاست از سوی کارشناسان بر تصویب آن تأکید می‌شود را مصوب کردند.بسیاری از کارشناسان اقتصادی معتقدند پایه مالیاتی مصوب اخیر می‌تواند دست دلالان و سوداگران را از بازارهای ۵ گانه املاک، خودرو، سهام، ارز و سکه کوتاه کرده و سرمایه‌های سرگردان را از دلالی و سفته بازی به سمت تولید و فعالیت‌های مولد منتقل کند.

براین اساس نمایندگان مجلس شورای اسلامی در نشست علنی چهارشنبه گذشته با طرح قانون مالیات بر عایدی سرمایه موافقت کردند.

موافقان مالیات بر عایدی سرمایه

سید احسان خاندوزی

سیدغنی نظری خانقاه

محمد صفائی دلوئی

محمد رضا یزدی زاده

افشین پروین پور

سید احسان خاندوزی در موافقت با این طرح گفت: اجرای این قانون عامل موثری در افزایش فعالیت‌های تولیدی است و فاصله طبقاتی را کاهش می‌دهد و نوسانات قیمتی در حوزه مسکن، خودرو، ارز و طلا را مهار می‌کند. نایب رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس تصریح کرد: این طرح به ۹۹ درصد جامعه که نیاز مصرفی دارند کمک می‌کند و صرفا برای کسانی است که بیش از حد نیاز خود، کالا جمع‌آوری کرده‌اند و تنها ناراضیان آن سوداگران و دلالان هستند. سیدغنی نظری خانقاه نیز از جمله موافقان اجرای این طرح است که می‌گوید: ۸ درصد مالیات بر CGT (مالیات بر افزایش ارزش یا مالیات بر سود سرمایه) در کشور امریکا، ۷ درصد در سوئد، ۶ درصد در کره جنوبی و صفر درصد در ایران لحاظ می‌شود و این در حالی است که قشر معلمان مالیات می‌دهند اما دلالان هیچ مالیاتی نمی‌پردازند لذا این طرح از سوداگری، دلالی و رانت‌خواری جلوگیری می‌کند. نماینده مردم خلخال و کوثر تصریح کرد: این طرح می‌تواند مانع احتکار شود، مالیات بر عایدی سرمایه انگیزه تبدیل سرمایه به موارد مولد به جای غیرمولد را افزایش می‌دهد و ضمن افزایش جذابیت سرمایه‌گذاری، سهم مهمی در اصلاح منابع مالی خواهد داشت که در راستای اصلاح ساختار بودجه خواهد بود. محمد صفائی دلوئی از دیگر موافقان این طرح گفت: درحال‌حاضر نظام مالیاتی با در نظر گرفتن مالیات بر ارزش افزوده و مالیات بر عملکرد در حال تنبیه تولیدکننده است، این در حالی است که سوداگران هیچ مالیاتی پرداخت نمی‌کنند که موجب افزایش فاصله طبقاتی و فقر شده است. نماینده مردم گناباد و بجستان خاطرنشان کرد: برخی افراد ۷۰۰ خانه دارند و یا در جریان ثبت‌نام خودرو بیش از ۶ هزار خودرو ثبت‌نام کردند و میلیاردها تومان در جریان آن سود کردند اما یک ریال نیز مالیات نمی‌دهند لذا این طرح باعث سوق دادن سرمایه به سمت تولید خواهد شد و ایران را به سمت افزایش تولید می‌برد. محمد رضا یزدی زاده عضو سابق شورای راهبردی مالیاتی کشور درباره نقش این پایه مالیاتی اظهارکرد: مالیات عایدی بر سرمایه، مالیاتی است برای هدایت سرمایه‌ها به بخش‌های مولد؛ به این معنا که بخش‌هایی که غیر مولد هستند و اقتصاد ما بیشترین گرفتاری را از همین بخش‌ها دارد و سرمایه‌های کشور به شکل عجیبی در این بخش‌ها متورم شده و درصد کوچکی از آنها می‌تواند اقتصاد کشور را از خام فروشی راحت کند، با جرایم مالیاتی، به سمت بخش‌های مولد هدایت می‌شوند. افشین پروین پور عضو اسبق شورای‌عالی مسکن نیز در تشریح نقش دو پایه مالیاتی در ثبات قیمتی بخش مسکن اظهار کرد: مالیات بر خانه‌های خالی، هزینه نگهداری خانه خالی را به حدی زیاد می‌کند که مالک مجبور می‌شود یا آن را اجاره دهد یا بفروشد. این کارشناس اقتصاد مسکن ادامه داد: مالیات بر عایدی سرمایه هم به این صورت است که هزینه نقل و انتقالات سرمایه‌ای را به قدری زیاد می‌کند که دیگر کسب و کار خرید زمین و مسکن به صرفه نباشد؛ اما درحال‌حاضر عده‌ای صرفاً از محل خرید و فروش مکرر زمین و مسکن کسب سود می‌کنند.

مخالفان مالیات بر عایدی مسکن چه می‌گویند

حسن نوروزی

عبدالعلی رحیمی مظفری

محمدحسین فرهنگی

در این میان برخی نیز در زمره مخالفان مالیات بر عایدی بود و این قانون را اخذ مالیات بر تورم می‌دانند؛ به این معنا که ارزش دارایی‌های ۵ گانه مذکور در این مصوبه، نه در اثر دلالی و سفته بازی بلکه در اثر تورمی که معمولاً زاییده سیاست‌های اشتباه دولت هاست، افزایش یافته است.

این در حالی است که بسیاری از کارشناسان می‌گویند بخش مهمی از خرید و فروش‌های مسکن از سال ۸۵ به بعد، از مصرفی به سرمایه‌ای تغییر پارادایم داده است.

برخی آمارها حکایت از انجام ۷۷ درصد معاملات در بخش سرمایه‌ای و برخی دیگر از آمارها، آن را تا بیش از ۸۰ درصد تخمین می‌زنند؛ آمارهایی که نشان دهنده خروج کامل بخش مهمی از خریداران مصرفی شامل خانه اولی‌ها از بازار مسکن شده و تنها بخش کوچکی از خریداران مصرفی مسکن که معمولاً متمایلان به تبدیل به احسن کردن مسکن مصرفی هستند، در این بازار باقی مانده‌اند.

حسن نوروزی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی در مخالفت با طرح مذکور، گفت: چرا کمیسیون اقتصادی بر روی وظایف اصلی خود متمرکز نمی‌شود، ۴۲ سال از انقلاب می‌گذرد چه اقدامی در خصوص بانک بدون ربا و بانکداری اسلامی صورت گرفته است.

نماینده مردم رباط کریم و بهارستان تصریح کرد: اگر در زمینه اخذ مالیات از کشورهای کاپیتالیستی (سرمایه داری) الگوبرداری می‌کنیم باید بدانیم سود تسهیلات تولید در این گونه کشورها نیم درصد است، در کشور ما از مولدین و تولیدکنندگان براساس بررسی‌های انجام شده حدود ۳۰ درصد سود تسهیلات دریافت می‌شود.

نوروزی با بیان اینکه در یک سال گذشته فشارها بر روی اخذ مالیات متمرکز شده است، گفت: فشار بر سرمایه‌گذاران داخلی باعث می‌شود تا سرمایه خود را به کشورهایی مانند ترکیه و ترکمنستان ببرند که از آنها هیچ گونه مالیاتی دریافت نمی‌شود

وی افزود: چرا در زمینه موضوعاتی مانند اقتصاد مقاومتی، فعال‌سازی کلیه امکانات و منابع مالی، محور قرار دادن رشد بهره‌وری در اقتصاد، سهم بری عادلانه عوامل در زنجیره تولید، حمایت همه جانبه از صادرات کالاها و ارزش افزوده، تسهیل مقررات و گسترش مشوق‌های لازم و افزایش صادرات برق، گاز و پتروشیمی اقدام نمی‌کنیم.

همچنین عبدالعلی رحیمی مظفری در مخالفت با این طرح می‌گوید: اگر قرار است طرح مالیات بر عایدی سرمایه، سرمایه‌ای را از بخش‌های اراضی کشاورزی و مسکونی، خودرو و باغ شهرها به سمت تولید هدایت کند باید محل مصرف آن مشخص باشد.

نماینده مردم سروستان و کوار و خرامه خاطرنشان کرد: افزایش روزانه مالیات‌ها مشکلات موجود در زمینه خودرو و مسکن را برطرف نمی‌کند، مگر چه میزان از سرمایه مردم در بخش خودرو سرمایه‌گذاری شده است، این طرح نه تنها مانع از حرکت نقدینگی به سمت بخش‌های مسکن و خودرو نمی‌شود بلکه نرخ آنها را نیز افزایش می‌دهد.

وی افزود: با وضع مالیات‌های مختلف که فشار آن بر مردم وارد می‌شود و دوباره تورم تولید می‌کند نمی‌توان نقدینگی را کنترل کرد و کلیات طرح مذکور پاسخگوی مطالب مطرح شده نیست.

همچنین محمدحسین فرهنگی در مخالفت با طرح مالیات بر عایدی سرمایه، معتقداست؛ طی سال‌های اخیر برخی قصد داشتند مجوز دریافت مالیات بر عایدی سرمایه را از مجلس بگیرند تا به امروز در این زمینه موفق نبودند.

نماینده مردم تبریز، آذرشهر و اسکو با اشاره به اینکه دولت موضوع مالیات بر عایدی سرمایه را به اسم طرح آورده تا اگر آسیبی داشته باشد به مجلس برگردد، افزود: مالیات بر عایدی سرمایه در کشورهایی که اقتصاد با ثبات دارند تاثیر خوبی دارد اما در کشوری که با تحریم و تورم درگیر است اثرات منفی به بار می‌آورد.

وی افزود: کشورهای اجراکننده مالیات بر عایدی سرمایه هیچ کدام با تحریم و تورم شدید مواجه نیستند، آوردن الفاظی مانند سوداگری باعث نادیده گرفتن فشار مضاعف بر مردم نمی‌شود، این طرح افزایش نرخ خودرو، طلا و ارز را به همراه دارد.

همه دولت‌ها بسته مالیاتی مسکن دارند

در این بین کارشناسان اقتصادی نیز نظرات متفاوتی دارند و از بعدی دیگر موضوع را بررسی می‌کنند. وحید عزیزی از جمله کارشناسانی است که درمورد اجرای قانون مالیات بر عایدی سرمایه، معتقداست: در دنیا علاوه بر آنکه از سمت عرضه با حمایت از ساخت‌وساز، حمایت می‌شود، سمت تقاضا را نیز کنترل می‌کنند که یکی از ابزارهای این کنترل، ابزارهای مالیاتی است که عمدتاً شامل یک بسته مالیاتی می‌شود.

این کارشناس اقتصاد ضمن بیان این مطلب افزود: این پایه‌های مالیاتی شامل مالیات بر خانه‌های خالی، مالیات بر عایدی سرمایه، مالیات بر ارزش افزوده زمین، مالیات بر نقل و انتقال، مالیات‌های سالیانه بخش مسکن، مالیات بر املاک لوکس و... است که به تناسب در کشورهای مختلف و بسته به شرایط اقتصادی، اجرا می‌شود. در کشور ما بخشی از این مالیات‌های به شکل عوارض است که از سوی دولت‌های محلی (شهرداری‌ها) اخذ می‌شود.

عزیزی با اشاره به آغاز اجرای قانون مالیات بر خانه‌های خالی در کشورمان از ابتدای امسال گفت: این نوع مالیات بیشتر برای تنظیم بازار اجاره است به این معنا که خانه‌های خریداری شده، به بازار اجاره عرضه شوند و بیشتر از ۴ ماه خالی نمانند؛ اما مالیات بر عایدی سرمایه، فراتر از این عمل کرده و هم جلوی دلالی و خرید و فروش‌های مکرر را در بازار مسکن می‌گیرد؛ چون معافیت آن به خانه‌های «مصرف شخصی، نوساز و خرید برای اجاره داری طولانی مدت» به آن تعلق می‌گیرد و سایر خریدها مشمول این مالیات می‌شوند که درنتیجه هزینه سوداگری با استفاده از این نوع مالیات، به قدری بالا می‌رود که دیگر سرمایه‌گذاری در این بخش را زیان ده می‌کند.

وی درباره اینکه آیا مالیات بر عایدی سرمایه، باید همزمان در همه بازارها انجام شود یا صرفاً اجرای آن در بخش مسکن، می‌تواند مؤثر باشد؟ گفت: چند سال جلوی تصویب این قانون از سوی عده‌ای با این بهانه که سرمایه‌گذاری در بخش مسکن صفر شده و سرمایه‌ها به سایر بازارها می‌رود، گرفته شد؛ اما آیا با این اقدام اینها، نقدینگی به تورم مسکن دامن نزد؟ ثانیاً هر بازاری ویژگی‌های خود را دارد؛ درست است که مالیات بر عایدی از سفته بازی در سایر بازارهای جلوگیری می‌کند؛ اما رشد قیمت‌ها در هیچ بازاری به اندازه بازار مسکن تابع فعالیت‌های سوداگرانه و معاملات مکرر نیست. کارشناس اقتصادی گفت: بازار ارز را به راحتی می‌توان با چند ده میلیارد تومان به هم ریخت؛ ابزار کنترلی بازارهای ارز و طلا که صرفاً مالیاتی نیست اما در بازار مسکن اولاً باید با ارقام بسیار بزرگی به آن ورود کرد و ثانیاً سایر ابزارها در بخش مسکن به جز ابزارهای مالیاتی، بی‌فایده هستند. ضمن اینکه برای افزایش قدرت خرید مسکن خانوارها، چاره‌ای جز کاهش نرخ مسکن با استفاده از ابزارهای مالیاتی نداریم و افزایش رقم تسهیلات مسکن اثرگذاری خاصی ندارد.

سخن پایانی...

با تصویب کلیات قانون مالیات بر عایدی سرمایه که به صورت دو شوری بوده و قرار است جزییات آن در کمیسیون‌های اقتصادی و عمران بررسی و سپس برای تصویب به صحن علنی بیاید، ۳ گانه پایه‌های مالیاتی بخش مسکن که سال هاست از سوی کارشناسان مطالبه می‌شود، تکمیل خواهد شد. بسیاری معتقدند اجرای دقیق و کامل مالیات بر خانه‌های خالی، مالیات بر خانه‌های گران نرخ و مالیات بر عایدی مسکن می‌تواند امنیت روانی خریدار، سازنده و مصرف‌کننده واقعی مسکن را تأمین کرده و از سوی دیگر اجرای برنامه‌ها و سیاست‌های دولت در بخش مسکن به ویژه حمایت از ساخت‌وساز و همچنین نوسازی بافت‌های فرسوده را تضمین کند.

در حالی که برخی ذی نفعان از از عدم تصویب قانون مالیات بر عایدی سرمایه، از دلالی و سفته باز در بازار مسکن سود می‌برند و بر طبل «مالیات هراسی» مردم و دارندگان املاک مصرفی علیه این قانون می‌کوبند، اما موافقان این قانون می‌گویند قرار نیست مردم با این پایه مالیاتی نقره داغ شوند؛ بلکه این قانون با نقطه زنی، سراغ دلالان، سفته بازان و سوداگران رفته و سبب رونق تولید می‌شود.

زهرا سعیدی مبارکه عضو کمیسیون اقتصادی مجلس دهم و یکی از طراحان طرح مالیات بر عایدی سرمایه در آن زمان، تیرماه سال ۹۸ در یک برنامه زنده تلویزیونی در این باره گفت: طرحی که ما آماده کرده بودیم با ۱۴۵ امضا تقدیم هیات رئیسه مجلس و کلیات آن تصویب شد؛ بیش از ۹۵ درصد مردم از این مالیات معاف هستند و آنهایی که مسکن را برای سود خریده‌اند باید بخشی از سود خود را مالیات دهند.به گفته سعیدی مبارکه، در سال ۹۴ ما بر تولید مالیات بستیم اما بر خانه‌های مازاد و سوداگری مسکن هیچ مالیاتی بسته نشد. در آن سال این طرح به مجلس آمد اما با نامه‌نگاری آخوندی، وزیر وقت راه و شهرسازی، و نقش آفرینی رئیس مجلس موضوع مالیات بر عایدی سرمایه از دستور کار خارج شد.

در حالی که قوانین دو پایه مالیاتی بخش مسکن شامل مالیات بر «خانه‌های خالی» و «خانه‌های گران‌قیمت» تصویب شده است، خلأ مالیات بر عایدی سرمایه ایجاد می‌شد که مجلس ۵ خرداد آن را تصویب کرد

گروه گزارش
editor@smtnews.ir

بازار سرمایه

طرحی برای هدایت نقدینگی به بورس

طرح مالیات بر عایدی سرمایه مطابق اظهارات مدافعان آن با هدف افزایش منابع عمومی دولت، ایجاد عدالت اجتماعی، کاهش فاصله طبقاتی و تنظیم فعالیت بخش‌های مختلف اقتصادی در بودجه سالانه قرار گرفته است. محمد محمدی، کارشناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با پایگاه خبری بازارسرمایه (سنا)، درباره مالیات بر عایدی سرمایه گفت: طرح مالیات بر عایدی سرمایه مطابق اظهارات مدافعان آن با هدف افزایش منابع عمومی دولت، ایجاد عدالت اجتماعی، کاهش فاصله طبقاتی و تنظیم فعالیت بخش‌های مختلف اقتصادی در بودجه سالانه قرار گرفته است.

وی در این باره بیان کرد: طرح مالیات بر عایدی سرمایه به عنوان یکی از پایه‌های مالیاتی مطرح و در دستور کار مجلس یازدهم برای تایید و تصویب و ابلاغ آن به عنوان قانون قرار گرفته و یکی از منابع پایه مالیاتی خواهد بود. این طرح، فارغ از توانایی آن برای افزایش منابع عمومی دولت در بودجه سالانه، دارای یک کارکرد اصلی است که همان تنظیم بازار و ممانعت از ایجاد سوداگری در بخش‌های غیر مولد اقتصادی و کالاهای مصرفی از جمله خودرو خواهد بود.

طرح اخذ مالیات از عایدی سرمایه با تاکید بر عدم شمولیت معاملات بازارسرمایه از این نوع مالیات، باعث هدایت نقدینگی‌های سرگردان به سمت سرمایه‌گذاری در سهام شرکت‌ها به عنوان یکی از بخش‌های مولد اقتصادی خواهد شد.

مدیر مشاوره خدمات مالی شرکت تامین‌سرمایه امید در ادامه افزود: بدون شک ظرفیت برخورداری اقتصاد کشور از حجم بالای نقدینگی، لزوما نشات گرفته از فعالیت‌های مولد اقتصادی هم نبوده و می‌تواند با هدف قرار دادن بازارهای غیرمولد و کالاهای مصرفی از جمله مسکن، خودرو، طلا و ارز که از ابزارهای سرمایه‌گذاری محسوب شوند. محمدی در ادامه متذکر شد: اما این روند ضمن ایجاد مشکل در کنترل عرضه و تقاضا برای کالاهای برشمرده، منجر به ایجاد فضای معاملاتی سوداگرانه درخصوص کالاها و خدمات مورد اشاره خواهد شد. بنابراین مترتب کردن مالیات بر عایدی سرمایه تحت شرایط فعلی برای بازارهای مسکن، خودرو، جواهرات و زیورآلات و ارز؛ از یک‌سو باعث کاهش انگیزه‌های سرمایه‌گذاری می‌شود و از سوی دیگر به واسطه از بین رفتن جذابیت بازدهی برای سرمایه‌گذاری در این بخش‌ها، مصرف‌کنندگان نهایی و واقعی راحت‌تر می‌توانند نسبت به تامین نیازهای خود در زمینه خودرو، مسکن، طلا و ارز اقدام کنند.

این کارشناس بازارسرمایه عنوان کرد: طرح اخذ مالیات از عایدی سرمایه با تاکید بر عدم شمولیت معاملات بازارسرمایه و سهام از این نوع مالیات، باعث هدایت نقدینگی‌های سرگردان به سمت سرمایه‌گذاری در سهام شرکت‌ها به عنوان یکی از بخش‌های مولد اقتصادی خواهد شد. به این ترتیب، انتظار می‌رود به واسطه هدایت و جذب نقدینگی سرازیر شده از سمت بازارهای موازی شاهد بهبود تقاضا برای سهام شرکت‌های قابل معامله در بازارسرمایه باشیم. محمدی بیان کرد: لازم به توضیح است که درحال‌حاضر بخشی از کارمزد معاملات بازار شامل مالیات است و به عبارتی اخذ مالیات از معاملات خرید و فروش در بازارسرمایه سال‌های طولانی است که به صورت اتوماتیک در حال انجام است و عملا بسط دامنه این طرح مالیاتی بر عایدی سهام به نوعی اخذ مالیات مضاعف محسوب می‌شود که به همین ترتیب، این طرح مردود محسوب می‌شود.

وی معتقد است، طرح مالیات بر عایدی سرمایه مشروط بر این‌که ساز وکار اجرایی آن به نحوی تدوین شود که خود نتواند به عنوان یکی از عوامل بهای تمام شده در محصولات بازارهای مسکن، خودرو، طلا و ارز لحاظ شود؛ می‌تواند منجر به افزایش عدالت اجتماعی و کاهش فاصله طبقاتی شود. در حالی که، از سوی دیگر باعث شکل‌گیری تقاضای جدید برای سهام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس خواهد شد.

پنجشنبه
۱۳ خرداد ۱۴۰۰- ۲۲ شوال ۱۴۴۲ - ۳ ژوئن۲۰۲۱-شماره۱۸۰۵-پیاپی۳۱۲۳

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰- پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ - نمابر آگهی ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱-۰۹۱۹۱۲۵۱۴۰۶
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام‌فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کدپستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir آگهی: ads@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: شرکت چاپ رواق روشن‌مهر

info@smtnews.ir
www.smtnews.ir
instagram.com/smtnewspaper
telegram.me/smtnews
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با ۶۳ امتیاز رتبه ۲ در میان روزنامه های تخصصی مقام ۱ در میان روزنامه های اقتصادی مقام ۲
عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

نگرانی فعالان اقتصاد از ریزش ارزش دلار ادامه دارد

از سرگیری معاملات شبانه در بازار ارز

بازار ارز بیشتر از دو هفته است که نوسانات قیمتی رو به رشدی را تجربه می‌کند و نااطمینانی بیشتری از این بابت به فعالان اقتصادی تزریق می‌شود. در این میان آنگونه که دولت اعلام می‌کند، صف خرید ارز در سامانه نیما وجود ندارد و برای عرضه‌هایی که در این بازار به صورت حواله انجام می‌شود، خریدار وجود ندارد.

در عین حال، آنگونه که بانک مرکزی به صورت روزانه اعلام می‌کند، میانگین نرخ هر دلار امریکا در حواله‌های سامانه نیما تاکنون از مرز ۲۰ هزار و ۵۰۰ تومان فراتر نرفته و در آخرین میانگینی که برای این نرخ اعلام شده، نرخ ۲۰ هزار و ۲۳۳ تومان بوده است.

اما به موازات این نرخ‌های اعلامی، نرخ اسکناس دلار در صرافی‌های بانکی هم نرخ خاص خود را دارد که بر اساس آخرین قیمتی که صرافی ملی به عنوان مرجع اصلی اعلام این نرخ در میان صرافی‌ها اعلام شده، نرخ برای خرید ۲۲ هزار و ۷۶ تومان و برای فروش ۲۲ هزار و ۵۲۲ تومان بوده است.

بررسی‌های میدانی حکایت از آن دارد که صرافی‌های غیربانکی نیز نرخ خاص خود را در بازار اعلام می‌کنند که عموماً با نرخی که در صرافی‌های بانکی است، متفاوت بوده و از ۱۰۰۰ تا ۱، ۵۰۰ تومان در هر دلار اختلاف نرخ دیده می‌شود.برخی فعالان بازار ارز می‌گویند آنچه که این روزها در بازار ارز اندکی نگران‌کننده شده است، شکل‌گیری دوباره معاملات شبانه است که ممکن است بازار با خطر سوداگری مواجه کند.

رونق اجاره کارت ملی

قیمت ارز پس از نزول شتابان خود تا کف کانال ۲۰ هزار تومان و سپس صعود تا کانال ۲۳ هزارتومان، اینک شاهد تحرک دلالان و گرم شدن نسبی بازار اجاره کارت ملی است.نوسان یک ماه گذشته بازار ارز به نااطمینانی فعالان اقتصادی نسبت به این بازار دامن زده است؛ این نااطمینانی اینک به معاملات کف بازار هم سرایت کرده است. روند نزولی نرخ در بازار ارز از دهه اول اردیبهشت ماه آغاز شد و در فاصله زمانی کوتاهی، نرخ به کانال ۲۰ هزار تومان وارد شد؛ اما درست در همان روزهایی که نرخ ارز با شیب تند در حال کاهش بود، دولت با افتخار از روند کاهشی نرخ ارز حمایت و تلاش می‌کرد تا این پیام را به جامعه منتقل کند که دولت برای بازار ارز و کاهش نرخ آن با رقم‌هایی که بسیاری آن را حتی اقتصادی هم نمی‌دانستند برنامه دارد و می‌خواهد تا با نرخ زیر ۲۰ هزار تومان، دلار را به دولت بعدی تحویل بدهد. چرا که در همان برهه برخی فعالان ارز می‌گفتند کاهش نرخ دلار ناشی از افزایش فشار عرضه از سوی صرافی‌های بانک و شرکت‌های دولتی و خصولتی دارای ارز صادراتی است. حتی رئیس کل بانک مرکزی در پاسخ به شائبه‌هایی که درباره «سیاسی» بودن کاهش نرخ دلار و فعال شدن «ارزپاشی» مطرح بود، در یک گفت‌وگوی تلویزیونی گفت: در حوزه بازار ارز و نرخ آن سیاسی عمل نمی‌کنیم؛ کاهش نرخ ارز ناشی از ارزپاشی نیست و فرآیند مذاکرات و انتظارات موجب می‌شود که روند بازار ارز رو به کاهش باشد.اظهارات همتی زمانی مطرح شد که نرخ دلار به کف کانال ۲۰ هزار تومان رسیده بود و به نظر می‌رسید پس از چند روز با فشار بیشتر عرضه، نرخ کانال پایین‌تری را تجربه کند. اما به فاصله چند روز بعد، ورق برگشت و نرخ روند صعودی در پیش گرفت و در عرض چند روز به کانال ۲۲ هزار تومان بازگشت.

همانگونه که پیشتر پیش‌بینی می‌شد، این نوسانات موجب نگرانی فعالان اقتصادی شده است؛ چراکه روند تند نزول و صعود آن، این تصور را ایجاد کرده که نوسان نرخ زیاد خواهد بود و این مسئله، قدرت برنامه‌ریزی را از آنها گرفته است.

این نااطمینانی اکنون به کف بازار ارز هم منتقل شده و تحرک دلالان را افزایش داده است. اگر سری به میدان فردوسی و چهارراه استانبول بزنیم، تعداد دلالان فعال بیشتر شده و هر یک از آنها تلاش می‌کنند تا با تعقیب مشتریان و ارائه پیشنهاداتی به آنها زمینه را برای سودآوری خود فراهم نمایند. به همین دلیل است که اجاره کارتهای ملی باز هم رونق گرفته است و اگرچه به پررنگی سال‌های قبل نیست اما احتمال تشدید آن وجود دارد. یکی از صرافی‌های میدان فردوسی در گفت‌وگو با مهر می‌گوید: هیچ دلیل منطقی را نمی‌توان برای این فراز و فرودهای بازار برشمرد و بیشتر به نظر می‌رسد که این یک بازی غیراقتصادی در بازار باشد؛ چراکه افت شدید نرخ یا بالا رفتن صعودی آن بدون دلیل و تغییرات بنیادی در بازار منطقی نیست.

وی افزود: نرخ ارز به یکباره رو به کاهش گذاشت و این کاهش مستمر منجر به رسیدن نرخ تا مرز ۲۰ هزار تومان هم شد؛ اما پس از چند روز ماندگاری در این نرخ، مجدد روند صعودی به خود گرفته و تا مرز ۲۳ هزار تومان هم بالا رفته است؛ در حالی که این روند صعودی باز هم ادامه دارد که بخشی از آن ناشی از رفتار بازارساز در بازار و ارسال سیگنال به آن است. این صراف می‌گوید: البته بخشی از کاهش نرخ به دلیل خوش بینی بازیگران به بازار و توافقات بود؛ اما از یک جا به بعد تغییر رفتار برخی از صرافی‌های بازارساز که مورد حمایت بانک مرکزی هستند، روند را برگرداند و به سمت صعود پیش برد. البته برخی بر این باور بودند که نرخ منطقی دلار همین ۲۰ هزار تومان است و کمتر از آن، اقتصادی نیست؛ اما مقاومت بازار و رفتار برخی از صرافی‌ها و بازیگران ماندگاری را در این نرخ کم کرد و مجدد روند صعودی را بازگرداند. در عین حال، برخی از دلالان با ارائه پیشنهاداتی به مردمی که گذری از خیابان فردوسی عبور می‌کنند، به آنها مبالغی از ۱۵۰ هزار تومان تا ۲۰۰ هزار تومان را برای اجاره کارت ملی آنها پیشنهاد می‌کنند تا با این کارت ملی‌ها بتوانند از صرافی‌های بانکی سهمیه سالانه ارز دریافت کنند؛ البته این اقدام هنوز رونق زیادی ندارد.

در این میان برخی از صرافی‌ها هم از ارسال سیگنال نرخ اسکناس با تعیین نرخ حواله در سامانه نیما اشاره دارند. بانک مرکزی باز هم برای آرام نشان دادن بازار اقدام به انتشار روزانه آمار مرتبط با عرضه ارز در سامانه نیما کرده است که البته تعیین‌کننده نرخ حواله است و بر مبنای آن نرخ مؤثر حدود ۲۰ هزار و ۴۰۰ تومان عنوان می‌شود که بانک مرکزی از آن به عنوان نرخ مؤثر یاد می‌کند.

سایه انس جهانی و مذاکرات وین بر بازار طلا

تحولات بازار ارز درحالی است که انس جهانی طلا نیز افزایش نرخ پیدا کرده و همین امر بیشترین نقش را در افزایش نرخ طلا در بازار ایران طی روزهای اخیر داشته است. در آخرین روزهای هفته گذشته، نرخ انس به یکباره حدود ۲۸ دلار بالا رفت و همین امر در سیر صعودی نرخ طلا تعیین‌کننده بود. برهمین اساس به گفته نایب رئیس اتحادیه طلا و جواهر تهران نرخ طلا و سکه تحت تأثیر افزایش بهای انس جهانی طلا در روزهای اخیر اندکی بالا رفته، اما ممکن است در صورت نتیجه مثبت مذاکرات وین و کاهش نرخ ارز، دوباره سیر نزولی به خود بگیرد. محمد کشتی آرای در گفت‌وگو با ایرنا اظهارکرد: درحال‌حاضر تورمی در دنیا ایجاد شده که برخلاف پیش‌بینی‌های قبلی است. تا چند ماه پیش تحلیل‌ها این بود که با توجه به اینکه اقتصاد دنیا تحت تأثیر کرونا قرار گرفت، افزایش نرخ انس جهانی ایجاد شد. بعد با تغییر وضعیت و شروع واکسیناسیون در بیشتر کشورها پیش‌بینی این بود که نرخ انس جهانی کاهش پیدا خواهد کرد و به سطح نرخ حدود ۱۴۰۰ دلار می‌رسد. وی ادامه داد: اما اتفاق دیگری که اکنون افتاده این است که به خاطر همین بیماری کرونا یک تورمی در دنیا ایجاد شده که کاهش ارزش دلار را در پی داشته و کاهش ارزش جهانی دلار نیز به افزایش نرخ انس جهانی منجر شده است. نایب رئیس اتحادیه طلا و جواهر تهران به موضوع حباب سکه اشاره کرد و اظهارکرد: حباب سکه در این روزها خیلی کم شده و حتی پنجشنبه گذشته به پایین‌ترین حد خودش در چندسال اخیر رسید و صفر شد. در دو یا سه روز اخیر حباب سکه زیر ۱۰۰ هزار تومان بوده است که رقم قابل توجهی نیست. اما، نیم سکه، ربع سکه و سکه‌های گرمی همچنان حباب بالایی دارند. وی درباره نرخ طلا در روزهای آینده نیز گفت: چشم بازار ارز به مذاکرات وین دوخته شده تا مشخص شود که به چه شکلی پیش خواهد رفت. ما انتظار داریم نتایج آن مثبت بوده و به برداشته شدن تحریم‌ها و کاهش نرخ ارز منجر شود که این موضوع بسیار تأثیرگذار خواهد بود. اما فعلاً نتیجه نامشخص است.

سخن پایانی...

محاسبات نشان می‌دهد که هر اسکناس دلار امریکا در پایان بهمن سال گذشته در صرافی‌های بانکی ۲۵، ۱۷۰ تومان قیمت‌گذاری شده بود و در اسفند با کاهش به کانال ۲۳ هزار تومان و در نهایت در ایستگاه پایانی سال گذشته، نرخ به رقم ۲۳، ۹۶۰ تومان رسیده بود. این نرخ در پایان فروردین‌ماه امسال به ۲۳، ۳۶۹ تومان و در آخرین روز اردیبهشت امسال به رقم ۲۲ هزار و ۲۹۹ تومان کاهش یافت.

یادداشت

پیشنهاداتی برای بازگشت رونق به بورس

حسین عبدی - کارشناس بازار سرمایه: بازار اکنون دچار ترکیبی از یک سردرگمی و نوعی بلاتکلیفی در زمینه تصمیم گیری برای نرخ ارز با توجه به مولفه‌ها و پیش فرض‌های بنیادی شده است، همچنین در کنار آن معاملات بورس با نوعی بلاتکلیفی ناشی از عدم تزریق مناسب نقدینگی به بازار مواجه شده است. از طرف دیگر سیستم تحلیل بازار دچار یک نوع بلاتکلیفی ناشی از تعیین نرخ دقیق ارز شده است، چراکه همچنان نتیجه انتخابات مشخص نیست و در کنار آن هنوز اطلاعات دقیق و درستی از نتیجه برجام در بازار وجود ندارد؛ بنابراین این دو عامل باعث عدم رشد بازار و وجود بلاتکلیفی در روند فعلی بازار شده است. از سوی دیگر برخی از تغییرات ایجاد شده در سیاست‌های کلی بانک مرکزی و حاکمیتی به سمتی پیش رفت که تلاش‌های زیادی برای مهار تورم و نقدینگی افسار گسیخته صورت گرفت به همین دلیل تا حدودی شاهد افزایش انضباط پولی برای کنترل تورم بودیم که این موضوع باعث شد تا روند بازار طبق پیش‌بینی‌های انجام شده پیش نرود و رونق بازار در زمان قبل از انتخابات دچار خدشه شود. با این همه روند بازار سهام در دولت بعدی وابسته به سیاست‌های به کار گرفته شده است. بنابراین ابتدا باید دید سیاست دولت بعدی برای حمایت از بازار سرمایه سیاستی بلندمدت است یا خیر، در صورتی که دولت بعدی تصمیم داشته باشد تا از بازار سرمایه به عنوان ابزاری بسیار موثر برای بلندمدت استفاده کند به طور حتم شاهد روندی مثبت در بازار خواهیم بود. بهتر است در دولت بعدی قیمت‌گذاری دستوری متوقف شود و بهای بیشتری به اقتصاد آزاد داده شود. همچنین به دنبال این اتفاق باید بیشتر تصمیم‌گیری‌ها به اهالی این بازار داده شود، چنین سیاست هایی، سیاست‌های بلندمدتی هستند که به طور حتم بر روند بازار تاثیرگذار خواهند بود. اگر دولت به دنبال این است که با انجام برخی از اقدامات در کوتاه مدت اتفاقی مثبت در بازار رخ دهد و شاهد خوش اقبالی بازار سهام در میان سرمایه‌گذاران باشیم باید نقدینگی تزریق شده به بازار بیش از رقم‌های فعلی باشد و از طرف دیگر به شرکت‌ها امکاناتی داده شود تا بتوانند بازارگردانی را به نحو بهتری انجام دهند. برای درمان کوتاه مدت بازار باید اقدامات موثری در زمینه تزریق نقدینگی از سوی نهادهای مسوول و جلب اعتماد سهامداران خرد صورت گیرد. در صورت توقف قیمت‌گذاری دستوری و تعیین روند شرکت‌ها براساس عملکرد آنها، بازار سرمایه در بلندمدت می‌تواند روند معقولی را در پیش گیرد و شاهد بهبود معاملات این بازار باشیم. به‌طور کلی ما معتقد هستیم که روند بازار در دولت بعدی مثبت باشد، اما این موضوع بستگی به سیاست‌های به کار گرفته شده در دولت آینده هم دارد. اکنون در بازاری قرار داریم که معاملات آن به مدت ۱۰ ماه روند نزولی داشته است، طبق عوامل مولفه‌های موجود در ارزش گذاری، زیر نرخ بازار قرار داریم و بازار اکنون در بسیاری از سهام با حباب منفی در حال معامله است؛ بنابراین سرمایه‌گذار هوشمند اقدام به شناسایی سهام بنیادی می‌کند و به سمت سرمایه‌گذاری دوباره در این بازار می‌رود. در چنین شرایطی سرمایه‌گذاری در این سهام بسیار هوشمندانه خواهد بود و می‌تواند بازدهی معقولی را در اختیار سهامداران قرار دهد. بازار در سهام بنیادی مانند سهام فلزی، پتروشیمی و دیگر سهام بزرگ زیر ارزش ذاتی خود در حال معامله هستند، بنابراین موقعیت خوبی را برای سرمایه‌گذاری در اختیار سهامداران قرار داده است. به علاوه سه مولفه در بازار وجود دارند که می‌توانند کمک‌کننده به بازگشت بازار برای روند صعودی و ایجاد خوش بینی‌ها برای سرمایه‌گذاری در این بازار باشد. نخستین مولفه، برگزاری مجامع پیش رو است، بسیاری از شرکت‌های بزرگ در مجامع، به طور حتم سود معقولی را بین سهامداران تقسیم خواهند کرد. مولفه دیگر مربوط به موضوع نرخ جهانی است. قیمت‌ها افزایش بی‌سابقه‌ای را تجربه کرده اند، با قیمت‌های فعلی در بازارهای جهانی می‌توان گفت که بسیاری از سهام روند مثبت خوبی خواهند داشت. آخرین مولفه نیز مربوط به گزارش معقول و مثبت شرکت‌هاست. افرادی که در پرتفوی سهامداری خود دارای سهام بزرگ و بنیادی هستند می‌توانند سود معقولی را تا انتهای سال به‌دست آورند. اکنون در همه بازارها دچار رکود شده‌ایم، با توجه به اینکه معامله سهام بورس نسبت به معاملات سایر بازارها راحت تر است، بنابراین این بازار بیشتر آسیب را در مقایسه با دیگر بازارها دید که این موضوع باعث افت بیش از حد ارزش این بازار نسبت به سایر بازارها شد. از دیگر سو، افت بیش از حد ارزش بازار سهام باعث افزایش جذابیت برای سرمایه‌گذاری در میان سهامداران خواهد شد.

رویخط آمار

صنعت و معدن زیر ذره بین

براساس آمار سال گذشته تعداد ۳۶۲ شرکت و واحد تولیدی از بین یک‌هزار و ۱۱۰ واحد اصلی بخش صنعت و معدن موفق شدند رشد ۲۰ تا بیش از ۱۰۰ درصدی در تولید محصولات خود در مقایسه با سال ۹۸ را به ثبت برسانند. برهمین اساس، معاون طرح و برنامه وزارت صنعت، معدن و تجارت با اشاره به آمار تولید فروردین‌ماه سال ۱۴۰۰ نشان گفته، میزان تولید ۳۲ محصول اصلی و منتخب بخش صنعت و معدن نسبت به مدت مشابه پارسال روند مثبت و افزایشی داشته است.

به گزارش وزارت صنعت، معدن و تجارت، سعید زرندی درباره روند تولید و صادرات در کشور با استناد به آمار مربوط به فروردین‌ماه سال گذشته، تاکید داشته که در فروردین سال ۹۹ به دلیل شیوع گسترده بیماری کرونا، وضعیت تولید، صادرات و غیره روند کاهشی داشت که این روند متوقف شد.

به گفته معاون طرح و برنامه وزارت صنعت، معدن و تجارت، در کالاهای منتخب صنعتی از ۲۴ محصول، به غیر از الیاف اکریلیک، در ۲۳ محصول شامل انواع محصولات لوازم‌خانگی(ماشین لباسشویی، یخچال، کولر و غیره) انواع خودرو سواری و سنگین، کاغذ، چرم، روغن‌موتور، فیبر و نئوپان رشد تولید را شاهد بودیم.

زرندی درباره روند تولید در بخش معدن و صنایع معدنی نیز گفته در ۱۰ کالای اصلی و منتخب معدنی و صنایع معدنی نیز به غیر از آلومینا در ۹ محصول از جمله فولاد، مس، آلومینیوم، سیمان، کاشی و سرامیک رشد تولید نسبت به مدت مشابه سال قبل به ثبت رسید.

به گفته این مقام مسئول، صادرات محصولات غیرنفتی نیز با سه میلیارد دلار در فروردین‌ماه و واردات به میزان ۲ میلیارد و ۸۰۰ میلیون دلار، روند افزایشی را تجربه کرد.

معاون طرح و برنامه وزارت صنعت،معدن و تجارت با بیان اینکه در ماه نخست سال ۱۴۰۰ بیش از ۲ هزار جواز تاسیس، ۳۴۷ پروانه بهره‌برداری، ۷۰ پروانه اکتشاف، ۳۰۶ پروانه بهره‌برداری معدن و ۵۳ گواهی کشف صادر شده معتقداست؛ همه موارد اشاره شده نسبت به فروردین ۹۹ با رشد صدور مواجه بوده‌اند.

به گفته زرندی در این مدت ۴۰۷ کارت بازرگانی، بیش از ۱۹ هزار و ۸۰۰ پروانه صنفی و ۲ هزار نماد اعتماد الکترونیکی صادر شد که در این بخش هم شاهد رشد صدور مجوز نسبت به مدت مشابه سال قبل هستیم.

اشتغالزایی معادن کوچک احیا شده

این آمار درحالی عنوان می‌شود که مطابق آمارهای حوزه معدن، سال گذشته ۲۵۳ معدن در کشور احیا و فعال‌سازی شد، فعال‌سازی این معادن که اکثر آنها در مناطق کمتر توسعه یافته واقع شده‌اند، تاثیر مطلوبی در اشتغال‌زایی در این مناطق داشته است. از ابتدای آغاز طرح تاکنون سه هزار و ۱۲۰ معدن غیرفعال و راکد کوچک‌مقیاس شناسایی و اولویت‌بندی شدند که بر روی یک‌هزار و ۴۶۳ معدن اقدام کلینیکی انجام شد و در نهایت طی دو سال گذشته ۳۹۹ معدن احیا و فعال‌سازی شد یا مورد توسعه قرار گرفت.

امروز افزون بر ۶۰ میلیارد تن ذخیره معدنی در سطح کشور شناسایی شده که از این رقم حدود ۳۷ میلیارد تن ذخیره قطعی و بقیه احتمالی است. شمار مواد معدنی اکتشافی در کشور ۶۸ ماده است که سهم مصالح ساختمانی نسبت به فلزی غالب است.ایران دارای ۱۰ هزار و ۴۰۰ معدن دارای پروانه بهره‌برداری است که پنج‌هزار و ۶۰۰ معدن آن فعال است. به گفته کارشناسان، از بین معادن غیرفعال و راکد یاد شده اگر حتی یک‌هزار معدن را بتوانیم فعال کنیم و هر معدن در زنجیره نخست خود دست‌کم به‌طور مستقیم ۳۰ نفر را مشغول به کار کند، اشتغال ۳۰ هزار نفری را به دنبال خواهد داشت و در کنار هر شغل مستقیم حداقل هفت شغل غیرمستقیم دیگر نیز قابل تعریف است. برپایه آمارهای رسمی، سال گذشته بیش از ۲۱۰ جلسه با محوریت معادن کوچک‌مقیاس در کشور برگزار شد، همچنین سه تفاهم‌نامه و ۲ قرارداد در همین خصوص منعقد و هشت فراخوان عمومی جذب سرمایه‌گذار اعلام شد. در همین زمینه بررسی و مطالعه محدوده‌های معدنی چهار استان در دستور کار قرار گرفت که در نهایت به احیاء، فعال‌سازی و توسعه ۲۵۳ معدن، همچنین حمایت و توسعه ۱۵ واحد فراوری در کشور انجامید.

مصالح ساختمانی در صدر احیا شده‌ها

مجموع تلاش‌های انجام شده در سال گذشته، احیا و توسعه ۲۵۳ معدن کوچک را در سطح کشور به دنبال داشت که ۱۷۰ معدن از طریق طرح احیا و ۸۳ معدن از طریق پروژه زیرساخت، فعال‌سازی شده یا توسعه یافتند.

در این بین معادن مصالح ساختمانی با ۸۶ معدن (۳۳ درصد کل آمار) بیشترین میزان تعداد معادن احیا شده یا توسعه یافته را به خود اختصاص دادند و پس از آن معادن فلزی (۶۵ معدن و ۲۶ درصد آمار)، معادن سنگ تزئینی (۵۶ معدن و ۲۳ درصد آمار) و معادن غیرفلزی (۴۶ معدن و ۱۸ درصد آمار) در مکان‌های دوم تا چهارم قرار گرفتند.

افزایش تولید

برپایه این گزارش، احیا و توسعه معادن یاد شده در سال ۹۹ منجر به ۹ میلیون و ۱۹ هزار و ۴۰۰ تن افزایش تولید شد.

بیشترین میزان اضافه تولید در معادن مصالح ساختمانی با ۵۷ درصد اتفاق افتاد، به طوری که از این معادن پنج میلیون و ۱۰۹ هزار و ۵۵۰ تن تولید ماده معدنی حاصل شد.

پس از آن معادن فلزی با یک میلیون و ۹۸۶ هزار و ۲۰۰ تن، معادن غیرفلزی با یک میلیون و ۲۴۰ هزار و ۶۵۰ تن و بالاخره معادن سنگ تزئینی با ۶۸۳ تن افزایش تولید در رده‌های بعدی قرار گرفتند.

سرمایه‌گذاری برای احیای کوچک‌مقیاس‌ها

مطابق آمارها برای احیا و توسعه این تعداد معادن در سال ۹۹ افزون بر ۲ هزار و ۶۲۵ میلیارد تومان سرمایه‌گذاری شده است که نیمی از این سرمایه‌گذاری‌ها در بخش معادن فلزی اتفاق افتاد، با این حال سهم معادن غیرفلزی از سرمایه‌گذاری‌ها ۲۹ درصد، سهم مصالح ساختمانی ۱۲ درصد و سهم معادن سنگ تزئینی ۹ درصد بوده است.

استان‌های پیشرو

بیشترین آمار معادن احیا و فعال‌سازی شده در سال ۹۹ در استان سمنان با ۴۰ معدن بود و پس از آن استان‌های زنجان با ۳۴ معدن، مازندران با ۲۶ معدن، اردبیل و فارس هر یک با ۱۸ معدن و اصفهان و یزد هر یک با ۱۶ معدن قرار دارند. همچنین گرچه در سال ۹۹ صدور مجوز تاسیس، افزایش ظرفیت و تامین مواد اولیه برای ۲۵ معدن هدف‌گذاری شده بود، اما در نهایت برای ۱۵ معدن (معادل ۶۰ درصد هدف‌گذاری انجام شده) اجرایی شد. احیا و توسعه این معادن در مجموع منجر به اشتغال‌زایی سه‌هزار و ۱۲۸ نفری شد. در این میان، بیشترین اشتغال‌زایی در معادن فلزی با یک‌هزار و ۴۸ نفر اتفاق افتاد و پس از آن معادن غیرفلزی با ۸۵۴ نفر اشتغال و معادن سنگ تزئینی و مصالح ساختمانی هر یک با ۶۱۳ نفر، در رده‌های بعدی قرار گرفتند.